Ի· ՏԱՐԻ 1822 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 2 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 – Հ· Տ· 8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 – Ն· Տ· 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 – ՀԻՃՐ· 29 ՃԸՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1307 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՂՐԿԵԼ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳԻՆ			
Կ· Պոլսոյ համար	Տարին		160
»	»	Վեց ամիս	80
»	»	Երեք ամիս	40
Գաւառաց	»	Տարեկ	200
»	»	Վեցամս.	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան	փրանք	56
»	»	վեցամսեայ »	28

Դուրս ղրկուած յօդուածոց համար [illegible] Տնօրէնութեան վրայ է [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 8 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ԴԱՏԱՎՃԻՌ ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՅ

Աւասիկ եզրակացութիւնք Փառնէլեան Դատական Յանձնաժողովոյ երից դատաւորաց, որոց Տեղեկագրոյն մատուցումն երէկ ծանուցինք·

«Ա· Իբրեւ արդիւնք մեր քննութեանց, գտանք որ Խորհրդարանի ամբաստանեալ (Փառնէլեան) անդամք հաւաքաբար անդամակցած չեն դաւակցութեան մը, որոյ նպատակն է եղեր Իռլանտայի բացարձակ անկախութիւնն հաստատել· Բայց նաեւ գտանք որ այս անդամներէ ոմանք, Պ· Տէյվիթի հետ, Հողային Դաշնակցութիւնն հիմնած են՝ անոր միջոցաւ բացարձակ անկախութիւն ապահովելու համար Իռլանտայի որպէս ինքնուրոյն ազգութիւն· (Յանձնաժողովը կը յիշէ այս իռլանտացի երեսփոխաններ, որոց մէջ Պ· Փառնէլի անունը չերեւիր)·

«Բ· Գտանք որ ամբաստանեալ անդամք դաւակցած են՝ Հողային վարձուց վճարումն արգիլելու համար, հողագործաց վրայ ճնշում ի գործ դնելով, որպէս զի այս կերպիւ ազգատոհմն եւ երկրէն արտաքսեն Իռլանտայի հողատէրերը, զորս «անգլիացի պահապան զօրք» կ՚անուանէին·

«Գ· Մինչ Թայմզ կ՚ամբաստանէր իռլանտական կուսակցութեան անդամները թէ ինչ ինչ առիթներով քաղաքագիտութիւն համարեցին հրապարակաւ պախարակել ոճրագործութիւնները, և միանգամայն համակցեցին իրենց կուսակցաց թէ այս պախարակում իրենց անկեղծ համոզումը չէ, գտանք որ Թայմզի այս ամբաստանութիւն հիմնաւոր չէ· Բայց որոշ անպարտ կ՚արձակենք զՊ· Փառնէլ և միւս ամբաստանեալները Ֆէնիքս Փարքի մարդասպանութեան մեղսակցութեան ամբաստանութենէն, և կը վճռենք թէ այն նամակ որոյ վրայ գլխաւորապէս յենած էր այս ամբաստանութիւն՝ շինծու է·

«Դ· Գտանք որ ամբաստանեալ երեսփոխանք ժողովրդեան մէջ ցրուած են Իռլանտական Աշխարհ անուն ամերիկեան լրագիրն և ուրիշ լրագրեր, որք գրգռութիւն յառաջ բերելու և յոճրագործութիւն թելադրելու կը ծառայէին·

«Ե· Գտանք որ ամբաստանեալ երեսփոխանք ժողովուրդն ուղղակի թելադրած չեն յոճրագործութիւն, այլ միայն քաջալերած են իրենց ազգակիցներն որ աշաբեկեն վարձականներն՝ իրենց պարտքերը չվճարելու համար հողատիրաց· Ասոր հետեւանքն եղած է որ քաջալերուած անձինք ոճիր և բռնութիւն ալ ի գործ դրած են· Բայց ապացուցեալ չէ այն ամբաստանութիւն թէ ամբաստանեալք գումարներ վճարած լինին քաջալերելու համար իրենց ազգակիցներն որ ոճիր գործեն·

«Զ· Մինչ Թայմզ կ՚ամբաստանէր թէ այս երեսփոխանք բան մը չեն ըրած ոճրագործութեան առաջքն առնլու համար, և անկեղծապէս չեն պախարակած ոճրագործները, գտանք որ ամբաստանեալներէն ոմանք, և ի մասնաւորի Պ· Տէյվիթ, անկեղծապէս պախարակած են ոճիրներն ու բռնութեան արարքը· Բայց գտանք նաեւ որ ամբաստանեալք չեն պախարակած վարձականներն աշաբեկելու (Պոյքոթելու) դրութիւնն, որ ոճրագործութեան և բռնութեան առաջնորդած է, այլ ընդհակառակն՝ այս յառաջ հետեւանաց տեղեակ լինելով հանդերձ՝ յարատեւած են այն աշաբեկման դրութիւնը պաշտպանելու·

«Է· Գտանք որ ամբաստանեալ երեսփոխանք հողագործական ոճրով ամբաստանեալ իրենց ազգակիցները պաշտպանած և անոնց ընտանիքներն հոգացած են, բայց չէ ապացուցուած թէ այս երեսփոխանք մտերմութիւն հաստատած լինին հանրածանօթ ոճրագործներու հետ, կամ ի պատիւ անոնց հանդանակութիւններ կատարած լինին, և կամ դրամ վճարած լինին՝ ոճրագործներն արդարութեան ձեռքէն փախցնելու նպատակաւ·

«Ը· Գտանք որ ստոյգ է այն առարկութիւն թէ ամբաստանեալք վճարումներ ըրած են իբրեւ փոխարինութիւն այն անձանց որք հողային ոճրագործութեանց կատարման առթիւ վնաս կրած էին·

«Թ· Գալով այն առարկութեան թէ ամբաստանեալք դրամական և բարոյական աջակցութիւն խնդրած եւ ստացած են ոճրագործութեան հանրածանօթ փաստաբանաց կողմէ, գտանք որ ամբաստանեալք աջակցութիւն խնդրած և դրամական նպաստ ստացած են Փաթրիք Ֆորտ անուն անձէն, որ իռլանտական խնդրոյ առթիւ ոճրագործութեան հանրածանօթ ջատագով մ՚է· Բայց չէ ապացուցուած թէ ամբաստանեալք տեղեակ էին որ Ամերիկայի իռլանտական Քլան-նա-հաէլ յեղափոխական ընկերութիւնը կ՚իշխէր Ազգային Դաշնակցութեան, կամ դրամ կը հաւաքէր Փառնէլեան խորհրդարանական հանդանակութեան ի նպաստ· Ապացուցուած է թէ ամբաստանեալք աջակցութիւն ստացած են Ամերիկայի այն իռլանտական կուսակցութենէն որ «ֆիզիքական զօրութեան կիրառութիւն» կը ջատագովէր, կուսակցութիւն յորում կը բովանդակէր Քլան-նա-հաէլ ևս, և ամբաստանեալք, այս աջակցութիւնն ստանալու համար, այդ յեղափոխական կուսակցութեան արարքը պախարակելէն զգուշացած են·

«Կը մնան Պ· Փառնէլի դէմ երեք որոշ ամբաստանութիւնք·

(1) «Թէ Պ· Փառնէլ Իռլանտայի մէջ ի Քիլմէյնհէմ բանտարկեալ գտնուած միջոցին երբ կառավարական անձնաւորութիւնք ոմանք իրեն հետ բանակցութեան մտան, ինք գիտէր թէ Շէրիտան և Պոյթըն չարագործութեան պարագլուխ եղած էին, և հետեւապէս անոնց միջոցաւ չարագործութեանց վերջ տալ կ՚ուզէր·»

Գտանք որ այս ամբաստանութիւն չէ ապացուցեալ·

(2) «Թէ Պ· Փառնէլ մտերմութիւն ունէր գլխաւոր Անպարտելեաց հետ (յեղափոխական կուսակցութիւն իռլանտական), թէ հաւանօրէն անոնցմէ իմացաւ թէ ինչպիսի ոճիր մը գործել կը պատրաստուէին, երբ պատուոյ վրայ խօսք տալով բանտէն արձակեցաւ 1882 ապրիլ ամսուն, և թէ Ֆէնիքս Փարքի ոճրին անոնց գործը լինելը ճանչցաւ·»

Գտանք որ այս ամբաստանութիւն անհիմն է· Արդէն հաստատած ենք թէ «Անպարտելիք» Հողային Դաշնակցութեան մէկ ճիւղը չէին·

(3) «Թէ Պ· Փառնէլ 1883 յունուար 23ին բարեկէպ վճարում մ՚ընելով միջոց տուաւ առ Ֆ· Պայրն՝ անգլիական արդարութեան ձեռքէն Ֆրանսա փախչելու·»

Գտանք որ Պ· Փառնէլ ո՛ և է վճարում չէ ըրած առ Ֆ· Պայրն՝ անոր ի Ֆրանսա փախուստը դիւրացնելու համար,

«Թայմզ Պ· Տէյվիթի դէմ ալ սա երկու որոշ ամբաստանութիւնները կ՚ընէր·

(1) «Թէ Պ· Տէյվիթ Ֆէնիանեան յեղափոխական ընկերութեան անդամ էր, և իբրեւ այն դատապարտութիւն կրած է, և Իռլանտայի Հողային Դաշնակցութեան նպաստած է այն գումարով որ հայթայթուած էր ոճրագործութեան և բռնութեան նպատակաւ·»

(2) «Թէ Պ· Տէյվիթ սերտ և մտերիմ ընկերակցութեամբ կապակցեալ էր Ամերիկայի յեղափոխական Իռլանտացւոց հետ որք ծայրայեղ գործողութիւն կը ջատագովէին, և այս հանգամանքով գլխաւոր միջնորդն եղած է դաշնակցութիւն յառաջ բերելու այս ծայրայեղ Իռլանտացւոց և Ամերիկայի Փառնէլեան — ինքնօրինական կուսակցութեան միջեւ· Թէ իռլանտական նոր շարժումն սկսուած էր ի ձեռն Ֆէնիանաց՝ Ֆէնիանական գումարներով· այդ շարժման հայրն էր Միքայէլ Տէյվիթ, դատապարտեալ Ֆէնիան, և թէ Պ· Փառնէլի «սահմանադրական կազմակերպութիւնք» ծրագրուած էր Ֆէնիանական իմացականութեան զօրութեամբ, հիմնեալ Ֆէնիանական փոխառութեամբ և Ֆէնիանաց ձեռամբ մատակարարեալ·»

«Արդ, Տեղեկագրոյս ընթացքին մէջ ցոյց տուինք թէ Պ· Տէյվիթ Ֆէնիանական ընկերակցութեան մէկ անդամն էր, և իբրեւ այն դատապարտութիւն ալ կրած է, և դրամ ընդունած է հանգանակութենէ մը որոյ նպատակն էր հողային ոճրագործութիւն· Բայց գտանք որ Պ· Տէյվիթ այս գումարն ստացած է ո՛չ թէ Հողային Դաշնակցութեան կազմութեան համար, այլ հանրային կարծեաց մէջ յուզումն յառաջ բերելու համար որ այն Դաշնակցութեան կազմութեան առաջնորդած է· Ցոյց տուինք նաեւ թէ Պ· Տէյվիթ նոյն գումարն իւր անձնական քսակէն ետ տուած է յետոյ·

«Գալով այն ամբաստանութեան թէ Պ· Տէյվիթ սերտ յարաբերութեան մէջ էր բռնութիւն ջատագովող Ամերիկաբնակ Իռլանտացւոց հետ, և գլխաւոր միջնորդն եղած է այն կուսակցութեան և Ամերիկայի Փառնէլեան – ինքնօրինական կուսակցութեան միջեւ դաշնակցութիւն յառաջ բերելու համար, գտանք թէ արդարեւ Պ· Տէյվիթ գլխաւոր միջնորդն եղած է այս դաշնակցութիւնն յառաջ բերելու համար·»

* *

Դատական լեզուի ամենայն զգուշութեամբ խմբագրուած այս դատավճռէն կ՚երեւի թէ Պ· Փառնէլ և իւր պաշտօնակիցք գիտութեամբ ոճրագործներու մեղսակից ու խորհրդակից լինելու գլխաւոր ամբաստանութենէն անպարտ արձակուած են լիովին· Պ· Փառնէլ և իւր պաշտօնակիցք ալ խնդրոյն այս մասին եւեթ անգլիացի դատաւորաց դատողութեան յանձնուիլը կը խնդրէին· զի երբ թէ այս ամբաստանութիւնն հաստատելու համար Թայմզի յիշած նամակներն և այլ կարծեցեալ իրողութիւնք դիւրաւ կրնային քննուիլ և ճշմարտութիւնն երեւան հանուիլ· Գալով միւս քաղաքական կէտերուն, յորս երեք անգլիացի դատաւորք հողագործական պախարակելի յուզման մը բռնուած կը ցուցընեն զՊ· Փառնէլ և անոր ընկերներն, այն յուզում ինքնին պատժական օրէնքի խստութիւնները կամ հանրային կարծեաց դատապարտութիւնն հրաւիրող եղեռնագործութիւն մը չէր, և հետեւապէս Յանձնաժողովոյ Տեղեկագրոյն այս հատուածք Պ· Փառնէլի և ընկերաց անձնական պատուոյն չեն դպչիր, քանի որ կը բացատրուին Իռլանտայի և Անգլիոյ դարաւոր յարաբերութեանց ձգտեալ անկանոն վիճակաւ, զոր կարգի դնելու համար Կլատսթոնեանք կ՚առաջարկեն ինքնօրինութիւն տալ Իռլանտայի, մինչ Պահպանողականք և Միութենական-Ազատականք բաւ կը համարին մի կողմէ պատժական օրէնքներ խստացնել և միւս կողմէ իռլանտացի ժողովրդեան նիւթական ամենէն անխուսափելի պահանջումները գոհացնել հողատիրութեան և երկրագործական զանազան դիւրութեանց հաստատմամբ·

Թայմզ կ՚ըսէ թէ Յանձնաժողովոյ Տեղեկագրոյն այն հատուածք որք իբրեւ կուսան իրեն՝ բաւ են ցոյց տալու թէ ինք օգտակար ծառայութիւն մը մատուցած է ազգին՝ Փառնէլեան վտանգին վրայ ուշադրութիւն հրաւիրելով· Բայց ընդհանրապէս Նախարարական լրագիրք վիշտ կը զգան համբաւաւոր դատին այս ելից համար, որ նոր ոյժ մը կ՚ուտայ իռլանտական կուսակցութեան, և զոր մեծաւ խնդութեամբ կ՚ողջունէ Կլատսթոնեան մամուլը·

ՌՈՒՍԻԱ

Դեկտ· և յունուար ամսոց մէջ Օտեսայէ և Սեւաստափոլէ 11,894 զօրք շոգենաւ դրուելով Պաթում ղրկուեցան· Ռուս կառավարութիւնը ժամանակէ մ՚ի վեր կ՚աւելցնէ Կովկասիոյ զօրաց թիւը·

—Տեղական լրագրաց մէջ ծանուցուած էր արդէն մայրաքաղաքիս մէջ ռուսական վարժարան մի հիմնելու դիտաւորութիւնն, ինչպէս կան իտալական, անգլիական և գերմանական վարժարանք· Փեթերսպուրկի Սլաւեան ընկերութեան խնդրանօք, Զարն արտօնած է այդ գաղափարին իրագործումն, և կը յուսացուի որ Պալքանեան երկրաց երիտասարդք պիտի օգտուին այդ հաստատութենէ·

* *

Նո— խոստովանած էր անցեալ օր, ինչպէս ծանոյց հեռագիրը, թէ ի Սիպերիա գործուած ծայրայեղութեանց վրայ Թայմզի պատմած մէկ նորագոյն դէպքն ալ սա է· ժամանակ մը յառաջ Տիկին Նատիտա Սիհիտա, վարժուհի բարձրագոյն Նախակրթարանաց, ժամանակի աքսորութեան դատապարտուած էր· Ռուսական յեղափոխական Ն—ոտ—ո—յ Վ—լ—ա— լրագրին մի քանի թիւերն իւր տան մէջ գտնուած էին· Շատ ուսեալ և զարգացեալ կին մ՚էր այս, և իւր պատիժը կը կրէր Քարայի բանտին մէջ, ուր ղրկուած են վերջերս տաժանակիր աքսորութեան դատապարտեալ շատ մը քաղաքական յանցաւորք· Անցեալ դեկտ· ամսուն, Քարայի բանտին տնօրէնը պատճառով մը կը դրգռէ կը զայրացնէ զՏիկին Սիհիտա· Թէ ինչ էր այս պատճառ՝ չի յայտնուիր, բայց կ՚երեւի թէ ծանր բան մ՚էր, քանի որ՝ ամեն հետեւանք աչքն առնլով՝ Տիկին Սիհիտա կ՚ապտակէ բանտապետն, որ կը հրամայէ իւր մարդոց՝ մերկացնել վարժուհին և խարազանել· Նոյն իսկ Նիքոլա կայսեր ժամանակ նշանաւոր կանայց վրայ այսպիսի խստութիւնք ի գործ չէին դրուեր· Տիկին Սիհիտա զգացած վշտէն և ամօթէն ինքնասպան կը լինի, և անոր կրած անարգանաց վիճակակից չլինելու համար, իւր բանտակից բարեկամուհին Տիկին Մարիա Քովալեւսքայա, կին Փրոֆ· Քովալեւսքիի, նմանապէս թոյն առնլով ինքնասպան կը լինի·

Քարայի կանայց բանտէն քիչ հեռի կը գտնուի քաղաքական պատճառներով աքսորեալ արանց բանտն, և երկու բանտերու դատապարտեալք գաղտնի բայց յարատեւ հաղորդակցութեան մէջ են· Երբ այր բանտարկեալք կը լսեն Տիկին Սիհիտայի դժբախտութիւնն և ինքնասպանութիւնը, կը յուզուին, և իշխանութիւնք խիստ միջոցներ ի գործ դնել հարկ կը դատեն· Գաւառապետն ամենայն անճապարանօք ի Քարա կ՚երթայ, ինչպէս կը ծանուցանէ տեղէն 1889 դեկտեմբեր 28ին գրուած նամակ մը·

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Վսեմ· Մելքոմ խանի տեղ Լոնտոնի պարսկական դեսպան կարգուած Միրզա Մուհամմէտ Ալի խան Վիեննա հասաւ, և անգլիացի թղթակիցք որք իրեն հետ տեսակցած են՝ կը հաղորդեն թէ զինուորական տեսքով փառաւոր մարդ մ՚է իբր յիսնամեայ, որ անգլիերէն չի գիտեր բայց լաւ փրանսերէն կը խօսի· ժամանակ մը Պոլսոյ մէջ ապրած լինելով, անգլիական կենաց վրայ քիչ շատ գաղափար ունի· Առաջին անգամն է որ Լոնտոն կ՚այցէ·

ԴԻՊՔԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Փարիզի կոմսն որ դէպ ի Քուպա կ՚ուղեւորէր, յուղեգ ճամբէն շեղելով իւր անհրաժեշտ մահուան և իւր որդւոյն ձերբակալման հեռագրերն առնլով, եւ Փորթօ-Ռիքոյէ պատասխանեց հեռագրաւ որ այս վերջին դէպքի վրայ նորագոյն լուրեր իրեն հաղորդուին ի Հաւանա, ուր հասած է արդէն·

—Սպանիոյ Ինֆանթայ-Թագուհին և իւր կառավարութիւն այլ եւս թոյլ չպիտի տան որ սպանիական հողին վըրայ գաղտնի խորհրդակցութիւններ ընեն և մեքենայութիւններ նիւթեն Օրլէանեան գերդաստանի անդամք, որք ինչպէս Ֆրանսայի, Սպանիոյ մէջ ևս ժողովրդական համակրանք չեն վայելեր, իրենց կծծութեամբ և շահագիտութեամբ, որով թէ՛ ի Ֆրանսա և թէ ՚յՍպանիա իրենց անձնական հարստութիւնն աւելցնելու միայն հոգ տարած են, և կ՚երեւի թէ նոյն շահագիտական նպատակաւ է որ Ֆրանսայի և Սպանիոյ գահերն իրենց ձեռքն անցունելու բազմաթիւ փորձեր ըրած են ցարդ· Արդէն 1887 տարւոյն մէջ Պ· Սագաստայի դահլիճը ծանուցած էր թէ Օրլէանեանց Մոնփանսիէի դքսին մօտ գումարման թոյլ չպիտի տայ· Բայց և այնպէս դուքսը, Պրազիլիոյ վերջին եղելութեանց առթիւ, իւր ընտանեաց անդամներն հաւաքեց, և նորէն ու նորէն յանձնարարեց որ քաղաքական թեկնածու դեր մը խաղնալ տան Օրլէանու դքսին· Սպանիոյ քաղաքական մարդիկ ընդհանրապէս կը կարծեն թէ Օրլէանու դքսին գործը կանխաւ պատրաստեալ բան մ՚է իւր ընտանեաց և արքայական կուսակցաւորաց կողմէ, որոց նպատակն է դուքսը բանտարկեալ պահել՝ երկրին մէջ յուզում յառաջ բերելու և եւրոպեան Արքունեաց համակրանքը շահելու համար·

Պ· ՓԱՌՆԷԼ

Իռլանտայի քաղաքային խորհուրդք, որք ըստ մեծի մասին իռլանտական կուսակցութեան անդամներէն բաղկացեալ են, խնդակցական ուղերձներ կը քուէարկեն, որով ուրախակից կը լինին առ Պ· Փառնէլ՝ Թայմզի դէմ իւր երկար դատին յաղթող արդեանց համար, և կը կրկնեն հաւաստիքն իրենց վստահութեան իւր վրայ, իբրեւ պետ և առաջնորդ իռլանտացի ժողովրդեան·

ՔՐՈՒՓԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Բրուսիոյ մէջ ամենէն հարուստ մարդն է Պ· Քրուփ, էսէնի հռչակաւոր գործարանապետ թնդանօթի և պողպատեղինաց· Բրուսիոյ մէջ սովորութիւն է հրատարակել անհատներու վճարած տուրքերն, եւ այս հաշիւներէ կ՚երեւի թէ Պ· Քրուփ անցեալ տարի 5,580,200 մարքի (279,000

—)(77)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

Նօէլ և Անտրէ իրարու երես կը նայէին· Չէին հասկնար· Իրենց մտքէն այս տեսակ դժբաղդութիւն մը անցունել հեռի էին·

—Ձեզ կը զարմացնեմ, այնպէս չէ՞, Հայրերնիդ միմիայն յոգնած կ՚երեւի ձեզ· Կը խօսի, կը խնդայ, մինչեւ իսկ կ՚ուտէ· Եթէ անկողնոյն մէջ պառկած չըլլար, բան մը փոխուած չպիտի երեւէր իր վրայ· Է՛հ, խեղճ բարեկամներս, ներեցէք ինձ եթէ վիշտ պիտի պատճառեմ ձեզ· Հայրերնիդ շաբաթը չի հաներ· Խորունկ և անբուժելի ցաւ մը մաշեցուցած է զինքը· Այն փառաւոր շէնքերէ միայն կը նմանէր որք դարերով կանգուն կը մնան, որք դեռ երկար ժամանակ մնալու սահմանեալ կ՚երեւին և որոց յանկարծական կործանումը կը տեսնենք, առանց պատճառի, որովհետեւ առջի օրը շատ տաք կամ շատ ցուրտ է և կամ սաստիկ հով փչած է, ո՞վ գիտէ· Ձեր հօր կեանքը կը կործանի, ու չկրնար այլ եւս վերականգնիլ·

Երկու երիտասարդք Պէրժըրօ դարձան· չէին համարձակեր ո՛չ խօսիլ ո՛չ իրարու երես նայիլ·

Երկուքն ալ անձայն կ՚արտասուէին·

Ժէաթրիս որ վերնադաւթակին առջեւ կ՚երթեւեկէր, և որ հեռուէն տեսած էր անոնց տօքթորին հետ խօսիլը, Ժէաթրիս զոր քաշանայն ամեն օր իրեն հետ գիւղակ կը տանէր, նախազգացում մը ունեցաւ·

Երբ անոնց վերադարձը տեսաւ, կարմրած աչքերով, հասկցաւ·

Եւ գունատ, թեւերը կախած, շրթունքը կիսաբաց, որովհետեւ կը խեղդուէր և կ՚զգար որ սիրտն յուզմունքէն կը սեղմուի, կ՚սպասէ որ իր առջեւէն անցնին·

Եւ երբ անոնց հետ դէմ առ դէմ կը գտնուի, կը հարցաքննէ զանոնք·

—Պարոն երէց, կըսէ, կը ներէ՞ք ինձ, կուզէի գիտնալ···

—Ի՞նչ բան, Ժէաթրի՛ս·

—Տօքթօր Պօւրկէօյը պարոն կոմսին վրայօք խօսեցա՞ւ ձեզ·

—Այո՛·

—Տօքթօրը ինչպէ՞ս կը գտնէ հայրերնիդ·

Նօէլի և Անտրէի արցունքը վերստին հոսիլ սկսան·

—Շատ գէշ, պատասխանեց քաշանայն· Հայրերնիս մահամերձ է·

—Տէ՛ր Աստուած, մրմնջեց Ժէաթրիս՝ տակնուվրայ եղած·

Երկու երիտասարդք կը հեռանան, գիւղակ կը մտնեն· Իսկ Ժէաթրիս, դողդոջ, յառաջ չի տեսներ· Ծունկերը կանգուն մնալու զօրութիւն չ՚ունէին· սաստիկ ջերմութիւն կը պատէ ճակատը· այնպէս կուգայ իրեն թէ գետինը կը բացուի ոտքերուն տակ, և թէ մարմինն հաւասարակշռութիւնը պիտի կորսնցնէ· Եւ արդարեւ կիյնայ ներքնադաւթակին առջեւ, կոյտի մը պէս անզգած· Սպասաւորք կը նշմարեն զինքը· Տրնիզ կը վազէ, կը հանէ· Խեղճ կինը խոհանոց կը փոխադրեն· Դժուարաւ կ՚ապրի·

Բայց աչքերը բանալուն պէս, կը յիշէ·

—Տխրութիւն մը ունեցայ, կըսէ·

Եւ կը ջանայ ժպտիլ·

Որքա՜ն արցունքներ այդ ժպիտին մէջ·

Խոհանոցէն դուրս կ՚ելլէ·

—Պարոն երէցը թերեւս ինձ պէտք ունենայ, կըսէ· Հօրը քով ըլլալու է· Երթամ իրեն մօտ կենամ·

Եւ կերթայ զաւակը գտնել·

Կուզէ հոն ըլլալ, ամուսնոյն քով·

Եւ խորապէս յուզեալ, գեգեւելով, վասն զի ինքն ալ տկար է, կը մրմնջէ·

—Խե՛ղճ Իւբալէնս, խե՛ղճ Իւբալէնս·

Նօէլ և Անտրէ իրենց հօրը քով են·

Քանի որ սա քանի մը ժամ միայն ունի ապրելու, չեն ուզեր այդ թանկագին կեանքէն վայրկեան մը, երկվայրկեան մը կորսնցնել·

Ի՞նչ պիտի ընէ Ժէաթրիս· Օգուտ քաղելով առանձնութեան վայրկեանէ մը, անկողնին մէջ որուն վրայ կը սաւառնի արդէն մահուան սեւ հրեշտակն, արդեօք դէպի անկողի՞նը պիտի երթայ և ինքզինքը պիտի ճանչցունէ՞ Վիլլատօնի·

Կամ թէ պիտի թողու որ ամուսինը մեռնի սա համոզմամբ թէ ինք խոնարհ և անձնուէր աղախին մըն է լոկ·

Կարելի՞ բան է այս·

Յաւիտենական բաժանման պիտի կըրնա՞յ հանդուրժել Ժէաթրիս, առանց անկից կարեկցութեան նշաւակ մը ընդունելու, առանց գորովանաց խօսք մը լսելու·

Օրը իրիկուն եղաւ առանց հիւանդին վիճակին մէջ փոփոխութիւն մը երեւան գալու· Նօէլ երիցատունը գացած էր, բայց երեկոյին դարձաւ, միշտ Ժէաթրիսի հետ·

Անկողնոյն սնարը նստած է եղբօրը տեղ որ իր խուցն առանձնացած է քիչ մը քնանալու համար·

Նօէլ ուզած էր Ժէաթրիսը երիցատունը թողուլ·

Ժէաթրիս խնդրեց որ այդպիսի բան մը չընէ· Եւ որովհետեւ քաշանայն կը պնդէր, հեգ կնոջ աչքերն արտասուօք լեցուեցան·

Այն ատեն, տեղի տուաւ·

—Տարօրինակ կին, կըսէր քաշանայն, հայրս եւ եղբայրս այնքան կը սիրէ որքան կը սիրեմ ես զանոնք, եւ մեզ սպառնացող դժբաղդութիւնը իր վրայ ալ կը ծանրանայ կարծես·

Գիշերին մէջ, Ժէաթրիս խնդիրք մըն ալ ուզած էր անոր, արտասուալից աչօք·

—Պարոն երէց, ինձմէ գո՞հ էք· Ձեր ծառայութիւնը լաւ կընե՞մ· Ձեզ լաւ կը դարմանե՞մ, ինձ ուղղելիք յանդիմանութիւն մը ունի՞ք·

—Ինձ շատ անձնուէր ես եւ քու ծառայութիւններէդ չեմ կրնար բաժնուիլ· Ինչո՞ւ այս հարցումը կ՚ուղղես ինձ

—Ձեզմէ շնորհք մը պիտի խնդրեմ, պարոն երէց, որով վարձատրած պիտի ըլլաք իմ անձնուիրութիւնս·

—Շնո՞րհք մը, Ժէաթրիս·

—Զիս մի՛ հեռացունէք, պարոն երէց, թողէք որ անկիւն մը մնամ այն խուցին մէջ ուր կը մեռնի Պ· Վիլլատօն· Ամուսնակ չեմ հաներ· Ձայնս չպիտի լսէք· ո՛չ իսկ պիտի տեսնէք զիս· պիտի աղօթեմ· Ես նշանակութիւն չունիմ· Խեղճուկ աղախին մըն եմ, բայց այնքա՜ն կը սիրեմ զձեզ աւանքդ, եթէ գիտնայի՛ք·

Եւ իր անճանաչելի դիմաց պատառուածքներուն մէջէն արցունքներ կը հոսէին·

—Այնպէս թո՛ղ ըլլայ, Ժէաթրիս, քանի որ կը փափաքիս· Արդէն, կրնայ ըլլալ որ քեզի պէտք ունենանք· Քովերնիս կեցի՛ր և աղօթէ՛ հօրս համար·

Խուցին մէջ որ տկար կերպով լուսաւորուած էր կանթեղով մը որ քիչ կը վառէր,—հիւանդին աչքերը չյոգնեցնելու համար,—Նօէլ և Ժէաթրիս միայն կային·

Վիլլատօն չէր քնանար, այլ կը մրափէր, յաճախակի արթննալով·

Իր չուրջն անցած դարձածներն աչքէն չէին վրիպիր·

Ժէաթրիս լռիկ մնջիկ հաստատուած էր խուցին մէջ·

Հիւանդը լսեց անոր ներս մտնելն, որքա՛ն ալ որ զգուշութիւն ըրած էր· Դէպի աղախինը դարձաւ· Բայց որովհետեւ Ժէաթրիս մթութեան մէջ կեցած էր և Վիլլատօնի տեսութիւնը տկարացած էր հիւանդութեանը բերմամբ, չտեսաւ զանիկայ·

—Ո՞վ է հոն, հարցուց Նօէլի·

—Ժէաթրիսն է, հայր իմ·

—Ինչո՞ւ համար·

—Իբրեւ շնորհք մը խնդրեց ինձմէ որ ձեր քով մնայ, խոստանալով անհանգիստ չընել զձեզ· Կ՚ուզէ՞ք որ ճամբե՞նք զինքը·

—Ո՛չ· Այդ կինը կը սիրէ զքեզ· Թո՛ղ մնայ· Այս կերպով կրնաս քնանալ, հանգստանալ· Ինքը կը հսկէ, և եթէ բանի մը պէտք ունենամ, զինքը կը կոչեմ·

Գիշերուան մէկ մասը սահեցաւ· Քաշանայն իր աղօթագիրքը կարդացած էր· Կէս գիշերուան, Անտրէն պիտի գար որպէս զի ինք երթար քիչ մը հանգիստ առնել իր կարգին·

Վիլլատօն, քանի մը վայրկեանէ հետէ, տարօրինակ կերպով մը կը դիտէր Նօէլը· Կարծես կ՚ուզէր գաղտնիք մը տալ անոր ու չէր համարձակեր·

Նայուածքն անոյշ ու երկչոտ էր միանգամայն, գորովալիր եւ վախկոտ·

—Նօէլ, ըսաւ յանկարծ, աւելի մօտեցի՛ր ինձ·

Նօէլ ընթերցումն ընդհատեց, աղօթագիրքը աթոռի մը վրայ դրաւ եւ հօրը մօտեցաւ·

—Տղա՛ս, ըսաւ ծերունին անոյշ ձայնով մը, սրտիդ մէջ գթանութիւն մը չե՞ս զգար ինձ դէմ·

—Ո՛չ, հայր իմ·

(Շարունակելի)

ոսկւոյ) եկամտի վրայ տուրք վճարած է, մինչ նախորդ տարին իր եկամուտ 4 միլիոն 380.000 մարք հաշուուած էր: Ըսել է թէ մէկ տարուան միջոն իր եկամուտ 60 հազար անգլ․ ոսկի աւելցած է․ Մանչաբեր գործեաց շինութիւնն աշխարհի ամենէն շահաւոր գործն է ուրեմն․

ԱՆԴՐԱՇԻ ԿՈՄՍ

Հեռագիրն երէկ ծանոյց Աւստրիոյ Հունգարիոյ նախկին վարչապետ Ցուլիուս Անտրաշի կոմսին մահն․ Հանգուցեալն, որ իբր 20 տարի քաղաքական երեւելի դեր մը կատարած է, Հունգարիոյ ամենէն ազնուական գերդաստանաց միոյն կը պատկանէր․ Երբ Մաճառաց մնելոյ ցեղն տիրեց Հունգարիոյ, ցեղապետներէն մին էր Անտրասս, որ Անտրաշիներու նշանաւոր գերդաստանին նահապետն եղաւ․ Հանգուցեալն էր որդի Շարլ Անտրաշիի․ որ անուն վաստկած է Թային գետին ընթացքը կանոնաւորելու համար իր յանդուգն աշխատութեամբք և քաղաքական գրքոյկներով, որք մեծապէս ուշադրութիւն գրաւեցին այն ժամանակներ․ Հանգուցեալն 1823ին ծնաւ ի Զեմփլին, և հետեւապէս 67 տարեկան էր․ Փէշթայի համալսարանին մէջ գերազանց կրթութիւն մը ստանալով և օտար երկրաց մէջ ուղեւորութիւններ ընելով, 1847ին անգամ ընտրեցաւ Հունգարիոյ Ներեսփոխանաց ժողովոյն․ Վրայ հասան 1848ի յեղափոխութիւնք, որք հին Եւրոպան ի հիմանց ցնցեցին․ Զեմփլինի կուսակալ կարգուելով մաճառական նոր նախարարութեան կողմէ, եռանդագին ազնուականն յայտարարութիւն գրգռեց գաւառին տեղական զինուորութիւնն, և ի Շվէխաթ, կայսերական զօրաց դէմ մաքառող առաջին Մաճառներէն մին եղաւ․ Ապստամբ մաճառ ազգին կառավարութիւնն, ի Տէպրէչին ապաստանելու հարկադրեալ, Անտրաշի կոմսին յանձնեց կարեւոր պաշտօն մը Բ․ Դրան մօտ, խնդրելու համար Թուրքիոյ աջակցութիւնն ի նպաստ մաճառ ազգին․ Թէեւ արեւելեան ասպնջականութեամբ ընդունուեցաւ, բայց իր պաշտօնին մէջ անյաջող եղաւ կոմս Անտրաշի․ Ֆրանծ Եօզէֆ կայսեր զօրքերը, Փասքիեւիչ զօրավարին հրամանաց ներքեւ գտնուող ռուս զօրաց աջակցութեամբ, ջախջախեցին մաճառական ապստամբութիւնն․ Ուրիշ մաճառ գործիչներու և ապստամբապետներու պէս, Անտրաշի կոմս եւս ի մահ դատապարտեցաւ, Ֆրանծ Եօզէֆ կայսր ստորագրեց մահապարտութեան հրամանագիրն այն մարդուն դէմ որ օր մը իր նախարարապետը պիտի լինէր․ Անտրաշի փախստական լինելով, իր պատկերն ի կախաղան հանեցին ի գործադրութիւն պատժոյն․ Ժամանակ մ'ալ ի Թուրքիա մնալէ յետոյ, Փարիզ գնաց և հոն Բաւէ Բրէն Բէնուէֆի կոմսուհւոյն հետ ամուսնացաւ․ Իր մայր քանիցս միջնորդեց Աւստրիոյ կայսեր մօտ, որ կը պահանջէր զի մահապարտը ներում խնդրէր․ Սէգ Մաճառը միշտ մերժեց այս պայման, և 1860 ին վերջապէս անպայման ներողութեան արժանացաւ․ Յաջորդ տարին Հունգարիոյ Երեսփ․ ժողովոյն անդամ ընտրուելով, երեւելի մաճառ քաղաքագէտ Տէաքի կուսակցութեան յարեցաւ, որ հանդարտութեամբ և համառամտութեամբ կը պահանջէր մաճառ ազգին սահմանադրական ազատութեանց վերահաստատումը․ Տէաք և Անտրաշի իրենց գաղափարաց յաղթանակը տեսան վերջապէս, և երբ 1867 ին Պէօյսթ կոմսին վարչապետութեան օրով աւստրօ-մաճառական երկաւ Սահմանադրութիւնն հաստատեցաւ, Անտրաշի Հունգարիոյ նախարարապետ եղաւ, և այս պաշտօնով իր վեհապետին հետ Փարիզ գնաց Արուեստահանդէսին, նաեւ Եգիպտոս և ի Թուրքիա՝ Սուէզի ջրանցքին բացման առթիւ, և քիչ քիչ այս փայլուն, չքեղ և խելացի Մաճառ Ֆրանծ Եօզէֆ կայսեր ամենէն մտերիմ խորհրդականն եղաւ․

Պէօյսթ կոմս 1871 նոյմ․ին հրաժարելով, մաճառ նախարարապետ Անտրաշի կոմս Աւստրիոյ-Հունգարիոյ նախարարապետ և արտաքին գործոց նախարար եղաւ, միանգամայն կայս․ Պալատան նախարար․ 1872ին Պիզմարքի և Կորչաքովի հետ ներկայ էր Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կայսերաց տեսակցութեան, յորում հաստատեցաւ Երից կայսերաց Դաշնակցութիւնն, որ Արեւելեան վերջին խնդրոյն մէջ մեծ դեր կատարեց, բայց այսօր յիշատակ մ'է լոկ․ Անտրաշի Գերմանիոյ հետ Աւստրիոյ սերտ նիզակակցութեան գլխաւոր հաստատիչն եղաւ, որովհետեւ Պէօյսթ կոմս մինչեւ վերջը չէր կրցած հաշտուիլ Գերմանիոյ հետ․ Հէրսէքի դէպքերէն ետքն, Անտրաշի երեւելի մասնակցութիւն մ'ունեցաւ արեւելեան գործոց կարգադրութեան մէջ, և «Անտրաշիի Ծանուցագիրը» պատմական պաշտօնագիր մ'եղաւ․ Թուրքիոյ և Ռուսիոյ պատերազմին մէջ, չէզոք կեցաւ բոլորովին, և Այսթէֆանոսի դաշնագրոյն կնքուելէն ետքը միայն գործօն դեր մը առաւ․ Նոյն միջոցին Պատուիրակութեանց քուէարկել տուաւ 60 միլիոն ֆիորինի վարկ մը, և Անգլիոյ և Գերմանիոյ հետ միացեալ յաջողեցաւ փոխել տալու Այսթէֆանոսի աղետալի դաշնագիրը․ Պերլինի Վեհաժողովոյն մէջ Քարօլի կոմսին և Պարոն Հէյմէրլէի հետ Աւստրիոյ լիազօր եղաւ, և որոշել տուաւ որ Պոսնա-Հէրսէքի գրաւման և կառավարման արտօնութիւն Աւստրիա․ 1878 յուլիս ամսուն աւստրօ-մաճառ զօրքերը մտան հոն․ 1878ին Անտրաշի պսակեց իր դիւանագիտութիւն՝ Գերմանիոյ հետ յարձակողական և պաշտպանողական նիզակակցութիւն մը կնքելով, և 1879 սեպտ․ին հրաժարեցաւ քաղաքական ասպարէզէն․ Իրեն յաջորդեց Պառօն Հէյմէրլէ, որուն յաջորդն է կոմս Քալնոքի, արդի նախարարապետն և արտաքին գործոց նախարարն Աւստրիոյ-Հունգարիոյ․

Ֆրանծ Եօզէֆ կայսրն Ոսկեգեղմի աւագ պատուանշանը տուած էր Անտրաշի կոմսին, նաև իր իսկ զանիրկ կինթանագիրն․ Անտրաշի ո՛չ միայն նրբհուն քաղաքագէտ այլ և մեծ գիտնական մ'էր․ Կրօնքով կալվինական էր․ Իր հիւանդութիւն, քաղցկեղ, ընդերկար տանջեց զինք․

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհուրդն իր վերջին նստին մէջ զբաղեցաւ Տիպար-Վարժարանի հաստատութեան խնդրովն և որոշեց այս նպատակին յատկացնել Մայր վարժարանը, սահմանելով մատակարարութեան հիմնական կէտերն․ Խորհուրդը, նկատելով որ Մայր եկեղեցւոյ համար նոր թաղական խորհուրդ մը պիտի ընտրուի սահմանադրապէս, այս նպատակի գործադրութիւնը վերապահեց նորա ընտրութեան․

Մանիսայէն ի Պատրիարքարան ուղղեալ հեռագիրք ծանուցանելով որ տեղւոյն առժամեայ թաղական խորհուրդը՝ քահանայի մը խնդրոյն առթիւ, չորս հինգ օրէ ի վեր փակած է եկեղեցին, անօրէնութիւն մը խնդրած են․ Պատրիարքարանի կողմէ հեռագրաւ ծանուցուած է իրենց՝ այդ առթիւ դիմել Զմիւռնիոյ պատրիարքական Փոխանորդին, որուն գրուած է արդէն խնդիրը․

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Երէկ Կեդրոնական Վարժարանին մէջ, յետ աւարտման դասախօսութեանց, դպրոցական փոքր հանդէս մը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան Կեդրոնական Նախակրթարանի եւ Կեդրոնական Վարժարանի բոլոր աշակերտաց, ուսուցչական մարմնոյն, եւ Խնամակալութեան անդամոց․ Վարժարանին կրօնագիտութեան եւ բարոյագիտութեան դասախօս Դեր․ Գաբրիէլ եպիսկ․ Սրուանձտեանց նախագահեց․

Խնամակալութիւնն, ըստ վարժարանի ներքին կանոնագրին, պաշտօնապէս բաժնեց աշակերտաց ամսական նիշերու յայտագիրներն որք ծնողաց կողմէ ստորագրուելով, պիտի վերադարձուին Տեսչութեան․

Խնամակալութեան Ատենապետը ծանոյց աշակերտաց թէ բացառապէս այս տարուան վերջամեայ քննութիւնք չը պիտի կատարուին նկատելով որ հիւանդութեանց առթիւ վարժարանին առժամեայ փակմամբ աշակերտք արդէն ամսոյ մը չափ զրկուած ըլլալով դասախօսութիւններէ, ժամանակ պիտի չէ գոհէն վերջամեայ քննութեանց պատրաստութեան համար, ինչ որ մեծապէս պիտի վնասէ վարժարանի ծրագրին կանոնաւոր գործադրութեան․ Գոհունակութիւն յայտնեց վերջին աւուրներս վարժարանին բարեկարգութեան մասին ուսուցչաց եւ աշակերտաց ունեցած ընթացքին համար, եւ այդ բարեկարգ վիճակն յարատեւ պահելու մասին Խնամակալութեան նոր անօրէնութիւններն հաղորդեց․

Ապա, Սրբոց Վարդանանց նախատօնակին առթիւ, աշակերտք չարականներ երգեցին, եւ Դեր․ Գաբրիէլ եպիսկ․ Սրուանձտեանց աշակերտաց ուղղեալ ջերմ յորդորականով մը հրաւէր կարդաց իրենց սրտին մէջ անխախտ պահել իրենց կրօնքն ու հաւատքն․

Ըստ սովորութեան վարժարանը փակեալ պիտի մնայ Բարեկենդանի առթիւ, մինչեւ յառաջիկայ երկուշաբթի․

Գարա-Քիլիսէէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն ազգային վարժարանն, որ չորս տարիէ ի վեր կանոնաւորապէս կը շարունակուէր Միացեալ Ընկերութեանց հոգատարութեամբ և տեղացւոց ձեռնտուութեամբ, այժմ փակուած կը մնայ, տեղացւոց անտարբերութեան պատճառաւ, որք կը զլանան սպառել տարի վճարելու իրենց դրամական չնչին նպաստը․ Մեր թղթակիցը Կեդրոնական Վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Գարաքիլիսէի կրթական այս ցաւալի կացութեան վրայ, և կը խնդրէ յաջող կարգադրութիւն մը ընել վարժարանին համար, որուն վրայ ցարդ 250 ոսկւոյ ծախք եղած է․

Ուսումնական Խորհուրդն հետեւեալ շրջաբերականն ուղղած է մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհրդոց․

Մեծապատիւ Ատենապետ էֆէնտի
Պատուարժան Թաղական Խորհրդոյ,

Անցեալ տարւոյ օգոստոս 21 թուականաւ եւ 164 համարաւ շրջաբերական գրութեամբ մը Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ յանձնարարուած է Պատուարժան Թաղ․ Խորհրդոց, որպէս զի հաճին ազգային վարժարանաց Բարեկարգութեան Հրահանգին Ցուցակագրական տրամադրութեանց համաձայն՝ իրենց վարժարանաց Տնօրէնն կարգել, ինչպէս նաեւ՝ ըստ նոյն Հրահանգի, յուղարկել վարժարանաց նախորդ շրջանի վիճակագիրն, ներկային մատակարարութեան ելմտացոյցն, եւ ուշադրութիւն ընծայել Հրահանգին 21 րդ յօդուածին, որու տրամադրութեան համաձայն հարկ է կրթական Տեսչութեան վաւերացմանը ներկայել նախակրթական ուսումն աւարտող աշակերտաց տրուած վկայականներն, իսկ ուսումնարանաց շրջանաւարտներու վկայականներն Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ կը տրուին (Սահմ․ Յօդ․ 45)․

Այս պարտականութիւնք թէեւ բացորոշակի գծուած եւ այլ եւ այլ առթիւ յիշուած են, սակայն Ուսումնական Խորհուրդս ցաւօք կը տեսնէ որ այս կանոնական գործողութիւնք մինչեւ ցարդ կատարուած չեն Թաղ․ Խորհրդոց ոմանց կողմէ․

Վասն որոյ Ուսումնական Խորհուրդս գիտնալով որ կարելի չէ ազգային վարժարանաց բարեկարգութիւնն ապահովել, առանց վարչական Հրահանգին ճշգիւ գործադրութեան, և թէ Թաղ․ Խորհրդոց պաշտօնին և պարտականութեանց հետ չհամաձայնիր Բարեկարգութեան Հրահանգին այսպէս անգործադրելի թողուլ, արժան դատեց այս երկրորդ շրջաբերականաւ յիշեցնել կանոնական տրամադրութեանց գործադրութեան պէտքը, և ըստ որում Պատուարժան Խորհուրդդ եւս ցարդ ո՛չ և է տեղեկութիւն մը հաղորդած չէ իւր թաղին վարժարանին նկատմամբ, կը հրաւիրէ որ հաճի տասն և հնգօրեայ պայմանաժամու մէջ կարգել վարժարանին Տնօրէնն և յայտագրել, ինչպէս նաև մատուցանել մատակարարութեան ելմտացոյցն՝ վիճակագրական տեղեկագրով մը, պաշտօնէից ցուցակն՝ իւրաքանչիւրին ստացած թոշակաւ․

Ուսումնական Խորհուրդս աներկմիտ է որ Պատ․ Խորհուրդդ կը փութայ՝ առանց այլ եւս յապաղելու, գործադրել կանոնին տրամադրութիւններն եւ տեղեկագրել, և այնու ակնկալութեամբ կը մատուցանէ կանխաւ իր յարգանաց հաւաստիքն․

Ի դիմաց Ուսումնական Խորհրդոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Տ․ ՏԱՏԵԱՆ	Ց․ ԹԻՐՆԱՔԵԱՆ

30 յունուար 1890

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
Տօնեցեալ 18/2 մարտ 1889

ՊԱՐՏԻ		Օ. Ո.
Հանգանակութիւնք ըստ ցուցակի		360
Տոմսակք		470 67
Օթեակք և բացէն հասոյթ		71 65
Օտար քաղաքներէ նուէրք		133 49
		1035 51

ՊԱՀԱՆՋԻ		Օ. Ո.
Վարձք թատրոնի	50 —	
Թղթեղէնք, տպագրութիւն, ազդ, ծանուցմունք, «քարնէ», Թղթատարի ծախք, երթեւեկ եւն․ եւն․	58 —	
Զարդարանք, ծաղիկներ, լուսավառութիւն, պարի վարպետք եւն․	45 —	
Նուագարան	41 —	
Վարձք կլօպներու, հայելեաց, հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն եւն․	12 54	176 54
Զուտ հասոյթ պարահանդէսի		858 97
		1035 51

Նախագահ	Դեր․ Նախագահ
Մ․ Հ․ ՖՕՍԹԷՐ	Ս․ ՄԱՔՍՈՒԴ
Քարտուղար	Գանձապետ
Կ․ ՍԸՎԱՃԵԱՆ	Ժ․ ԱՃԱՐԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս․ պալատան կահագործներէն Պ․ Քարլոյի․

——

ԼԷՅԼԷԻ ՌԱՂԱԻԲ

Այս իրիկուն իսլամաց Լէյլէի Ռաղայիբի տօնն է, այսինքն իսլամաց մարգարէին մօր յղութեան գիշերը․

Այս առթիւ այս գիշեր մայրաքաղաքիս մզկիթք և այլ կրօնական հաստատութիւնք կանթեղներով պիտի զարդարուին այս գիշեր և հանդիսաւոր աղօթքներ պիտի կատարուին վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ․ Սուլթանի․

Վաղն եւս բոլոր նախարարք և կրօնական, քաղաքական ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք կայս․ պալատ պիտի երթան ի շնորհաւորութիւն․

——

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նստին մէջ խորհրդակցութիւնք կատարուեցան Ռաթանթի տրոց գործադրութեան կանոնագրոյն ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ և Գերմանիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն նկատմամբ յատուկ յանձնաժողովոյ կողմէ պատրաստուած տեղեկագրոյ վրայ․

Ելմտական նախարար Վեհմ․ Ցաւկոբ փաշա չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նստին որովհետեւ Ն․ Վսեմութիւն Ելմտական պաշտօնատան մէջ զբաղած էր Օսմ․ Պանքայի անօրէնին հետ խորհրդակցութիւններ կատարելով․

——

ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԱՄՍԱԹՈՇԱԿՔ

Կայս․ Իրատէի մը համաձայն, ամսով հրամայուած էր մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնէից ու քարտուղարաց, երէկ մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարուեցաւ Սպարապետի Դրան, Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դրան և Մալիյէի ու Թնդանօթարանի պաշտօնէից․ Այսօր եւս միւս պաշտօնատանց ամսաթոշակներ պիտի վճարուին․

——

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Նախարարաց Խորհուրդը քննելով այն որոշման տեղեկագիրն, որ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան և Ռումէլիի երկաթուղեաց ընկերութեան միջեւ պատրաստուած էր Սիրքէճիի կայարանի շէնքին և յետ այսօրիկ շինուելիք մթերանոցներու նկատմամբ, Վեհ․ Սուլթանին մատուցած է զայն․

Արդ, այս առթիւ հարկ եղած կայս․ Իրատէն եկած ըլլալով, հաղորդուած է Բ․ Դրան․

——

ՕՍՄ․ ԲԱՆԱԿՆ

Թայմզին Կ․ Պոլսոյ թղթակիցը սա լուրն հաղորդած էր փետր․ 10 թուով․

Օսմանեան բանակին վերակազմութեան համար Գերմանիոյ կողմէ ծրագիր մը մատուցուեր է առ Վեհ․ Սուլթանն, Վիլհէլմ կայսեր նախաձեռնութեամբ․ այդ ծրագիր ի մէջ այլոց կ'առաջարկէ որ օսմ․ հետեւակազօրաց համազգեստք գերման հետեւակազօրաց համազգեստուց ձեւն ունենան և հեծելազօրաց համազգեստք՝ բրուսիացի դրագոններուն․ Այս վերջիններէն երկու հեծելագունդ պիտի պատրաստուին որպէս զի Վեհ․ Սուլթանն աչքէ անցընէ զանոնք․ զրահք Գերմանիոյ յանձնարարուած են, իսկ բանակին հանդերձեղէնք այստեղ պիտի պատրաստուին․

Կ'ըսուի թէ զինուորական շրջանակաց մէջ մեծամեծ առարկութիւնք կ'ըլլան գերմանական առաջարկութեան դէմ, ելմտական և այլ պատճառներով»

Լ․ Հէրըլտ սոյն հեռագիրն արտատպելէ յետոյ, բացարձակապէս կը հերքէ անոր ճշդութիւնն և կ'ըսէ թէ բոլորովին մտացածին են Թայմզի Կ․ Պոլսոյ թղթակցին հաղորդած այս տեղեկութիւնք․ Ո՛չ այդ տեսակ ծրագիր մատուցած է և ո՛չ ալ այդպիսի առարկութիւն մը եղած է․

Այս աւուր Թուրք լրագիրք եւս սրբագրած են սոյն հերքումն․

——

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

Թաղապետական Զ․ շրջանակի նախագահ Պլաք պէյ բարձրագոյն իշխանութեան տեղեկագիր մը մատուցած էր՝ առաջարկելով առողջապահական քննիչ մարմին մը հաստատել, [illegible] կերպով․ Այս ծրագիր լաւ ընդունելութիւն գտնելով, բժշկական վերատեսչութեան յղուած է որպէս զի քննելով, անոր անմիջական գործադրութիւնն ապահովելու համար միջոցներ ձեռք առնուին․

——

ՄԱԼԻՅԷՆ ԵՒ ՕՍՄ․ ՊԱՆՔԱՆ

Օսմ․ կայս․ Պանքային ու Ելմտական Նախարարութեան միջեւ հաշուոց կարգադրութեան ծրագիրը նախարարաց խորհրդոյ կողմէ քննուելէ յետոյ, յատուկ մազպաթայով մը կայս․ պալատ ղրկուած է, Վեհ․ Սուլթանի վաւերացման մատուցուելու համար․

——

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Անատօլուի երկաթուղեաց ընկերութեան Էնկիւրիի մէջ ունեցած կեդրոնատեղին այրեր է, և կարելի չէ եղած հաշուետումարներն ու թուղթերն ազատել․

——

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐ

Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսն հրամայած է որ Քաղաքապետութեան յատուկ կենդինարի եւ այլոց վերաբերեալ տուրքերը զատ զատ վարձակալութեան տրուին, փոխանակ ամբողջութեամբ տրուելու, ինչպէս առաջները կ'ըլլար, զի այդ կերպիւ վարձակալք շահով մը կը վաճառեն իրենց մնացորդն եւ այսպէս Քաղաքապետութեան հասոյթք կը փճացուին․

Արդ, ըստ տեղեկութեանց Հ–ֆէէ–նի, Քաղաքապետութեան պաշտօնեաներէ մին, տեղեկանալով որ այդ տրոց վարձակալութիւնն այս տարի եւս ամբողջութեամբ պիտի տրուի Նէ-նի Ցիննա Տիմիթրաքի էֆէնտիի, ինչպէս նախորդ տարիներն, և թէ Քաղաքապետութիւնը Տիմիթրաքի էֆէնտիէ 2000 ոսկւոյ փոխառութիւն մ'ըրած ըլլալով որոշուած է որ այդ տրոց փոխարէնի վճարումն այդ 2000 ոսկւոյ հաշուի, ծրագիր մը մատուցած է Քաղաքապետ Մազհար փաշայի առաջարկելով որ այդ տուրքերը զատ զատ վարձակալութեան տրուին․ Մազհար փաշա այդ ծրագիրը յանձնած է Քաղաքապետութեան ժողովին, որ կ'զբաղի անոր քննութեամբ․

——

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Աւստրիական դեսպանատան խորհրդական Պ․ Շիէզէլ Բէրսիթոֆ որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ պէտք եղած հրահանգներով՝ որպէս զի անմիջապէս բանակցութեան սկսի Բ․ Դրան հետ, առեւտրական դաշնագրոյ վերանորոգման համար․ Թուրքաւստրիական առեւտրական դաշնագրոյն պայմանաժամը կը լրանայ յուլիս 6ին (Ն․ Տ)․

—Գալով անգլիթրքական առեւտրական դաշնագրոյն, կ'ըսուի թէ Բ․ Դուռը կայսերական դիւանատան հաղորդած է պէտք եղած լուսաբանութիւններն ի մասին երեք մաքսատրոց որք աննպաստ ազդեցութիւն մը ունին օսմ․ վաճառականութեան վրայ․ Առոնք են 8 առ 100 ներքին մաքսատուրքը, 1 առ 100 արտածման տուրքն և 2 առ 100 դրանիդրի տուրքը․

— Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Պէրթրամ էֆէնտի իւր հիւանդութեան պատճառաւ չէ կրցած տակաւին աւարտել մաքսային միօրինակ սակագնոյ մը պատրաստութիւնն որուն ձեռնարկած էր․ Այս աշխատութիւն հաւանաբար աւարտի յառաջիկայ շաբթու, ի բաց առեալ քարիւղի և ռուսական ալիւրի վերաբերեալ մասն․

——

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՇՄԻԼ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ

Թէպէտ ո՛ր և է պաշտօնական ազդ չհրատարակուեցաւ տակաւին, սակայն յայտնի իրողութիւն մըն է արդէն թէ «Վիթալի Շմիլ և Որդի» անուն պատրաստ հանդերձեղինաց վաճառատունն, որ ի Ղալաթիա, իր վճարումները դադրեցուցեր է փետրուար 1էն ի վեր, 27,000 օսմ․ ոսկւոյ բացով, Կ․ Պոլսոյ հրապարակը շատ փոքր բաժին մը, 3-4000 ոսկի միայն, ունի այդ պարտուց մէջ․ այս գումարը կը պահանջեն Լէվի Բէզազեճի օղլու, Քամինտօ դրամատունք և քանի մը յանձնակատարք․ Մնացեալ մասը կը կրեն Վիեննայի տուները որոց առուեւտէն յանձնարարուած էր, ինչպէս նաեւ անգլիական, գերմանական, ֆրանսական և այլ հրապարակները․

Շմիլ վաճառատունը հիմնուած էր տասնեհինգ տարի առաջ Վիթալի Շմիլի կողմէ որ նախ պարզ պաշտօնեայ, յետոյ տնօրէն և յետոյ ընկերակից եղաւ Վ․ Թիրինկ վաճառատան․ Հիմնարկուին մահէն յետոյ, այդ վաճառատան անօրինութիւնն բաժանձնեցին իր երեք որդիք, «Վ․ Շմիլ և Որդիք» անուամբ․

Իրաւ է թէ սնանկացեալ վաճառատունը կարեւոր գործառնութիւններ կ'ընէր և մասնաճիւղեր ունէր Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ․ Այսու հանդերձ բացը կարեւոր կ'երեւի․ ուստի պաշտօնական հաստատման սպասելու է անոր ստուգութիւնը ճշդելու համար․ «Վ․ Շմիլ և Որդիք» ընկերութիւնը կազմող երեք եղբարց մին օսմանեան հպատակ է և միւս երկուքը գերմանական․ Ուստի չգիտցուիր թէ ո՛ր իշխանութիւնք պիտի զբաղին այս սնանկութեան վերաբերեալ դատերով․ Փաստաբան Պ․ Ռեվէյ հաշուեյարդար կարգուած է․ Կ'ըսուի թէ սնանկացեալ վաճառատունն իր պարտուց փոխարէն 100 ին 10 վճարում ընելու պատրաստ է․ Պահանջատարց առաջին գումարում մը տեղի կ'ունենայ այսօր․ (Մօնիթէօռ)

——

ԴԱՏԱՊԱՐՏԵԱԼ ՆԱՒԱՊԵՏ ՄԸ

Մախսուսէի Շ–ր– շոգենաւի նաւապետը հազարապետ Ճէմալ էֆէնտի, որ իւր շոգենաւն Բըզ Գուլէի առջեւ անգլիական Տ–– շոգենաւին բախելով վնասներու պատճառ եղած էր, զինուորական ատեան մը առջեւ դատուած և դատապարտուած է երկու ամսուան բանտարկութեան և յետոյ իբրեւ երկրորդ նաւապետ ծառայելու օսմանեան նաւերու մէջ․ Այս որոշում վաւերացած է կայս․ Իրատէով․

Երեքշաբթի գիշեր Մեծ չուկայի Մէրճան աղա խանին մէջ գողութիւն մը տեղի ունեցաւ․ Քէօսէլէի վաճառական Քիոսցի Աղեքսանտրոսի սենեակը բացուելով, դրամարկղը կոտրուեցաւ և երեք հազար ղրուշէ աւելի դրամ, ժամացոյցի ոսկի շղթայ մը, երկու ոսկի արժող օղեր և երեք հատ ռուսական երկաթուղւոյ արժէթուղթ գողցուեցան․

Քննութիւնք կատարուելով տեսնուեցաւ թէ սենեակը բացուած էր կէսը գտնուած Քէօսէլէի վաճառական Աւետիս աղայի սենեկին բանալիով և թէ այդ երկու սենեակներու միջեւ գտնուած պատը ծակուած է․ Գողերը հինգ հատ գործիքներ ձգած են անդ, որոց միջոցաւ կոտրած են դրամարկղը․

—Քաղաքապետութեան ժողովն որոշած է որ կառավարական հաստատութեանց միս հայթայթող վաճառականք Նիկոմիդիոյ և Ադրիանուպոլսոյ ներսերէն միայն առնուն հարկ եղած միսն և Նիկոմիդիոյ ու Ադրիանուպոլսէն այս կողմը գտնուած տեղերէն միս չառնուն, որպէս զի մսի գնոյն մայրաքաղաքիս մէջ բարձրացման և մսավաճառներու շահագիտութեան տեղի չը տրուի․

—Բարձր․ Մեծ-Եպարքոսին խորհրդական Շէֆգաթի էֆէնտի, մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղին․

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք երկու խաբեբաներ ձերբակալեցին մին շոգենաւներու միջնորդ Սարգիս և միւսն մակուկավար Էմրուլլահ․ Այս երկու խաբեբայներ երէկ Երզրումցի Իսա անուն մարդուն և իր ընկերաց 16 մէճիտ առած էին իբրեւ նաւուղղէք եւ մակոյկով ժամ մը ծովին վրայ թափառելէ յետոյ կրկին անգամ ցամաք վերադարձած էին ըսելով որ շոգենաւը վաղը պիտի ճամբայ ելնէ․

—Վեհ․ Սուլթանին հրամանաւ Նուհէթ և Ֆ–ի– պիտի կոչուին վերջերս Գերմանիայէ բերուած 31 եւ 32 թիւ թորբիտները․

—Վեհ․ Սուլթանը դրամական պարգեւ մը շնորհած է Թունուզցի Մուսթաֆա փաշայի, որ այժմ մայրաքաղաքս կը գտնուի․

—Երէկ իրիկուն մէկ քանի չարագործք Ղալաթիոյ յունաց եկեղեցւոյն մօտ Պիէտրիցի Տ․ Ղազարոս անուն հայ քահանայ մը կողոպտեցին․ Այդ չարագործք քահանային մօտեցան և «դուն զմեզ կողոպտեցիր, վրադ պիտի խուզարկենք» ըսելով քահանային քսակը յափշտակեցին և սկսան փախչիլ․ Քահանայն կասկածելով, քսակը փնտռեց և տեսնելով որ անհետացած է, սկսաւ քսակահատները հալածել․ Նոյն պահուն մէկ քանի ոստիկանք հասնելով, յաջողեցան չարագործներէ մին ձերբակալել, որ Քոմի անուն Հելլենացի վաղեմի չարագործ մ'էր․ Վրան խուզարկելով, 16 հատ օսմ․ ոսկի, 5 հատ ֆրանսական ոսկի և 44 հատ քառորդ մէճիտիյէ գտնուեցան․ Ոստիկանք անոր ընկերները փնտռելու սկսան․

—Կայս․ հրամանաւ Ծիտտէի մէջ նաւարան մը պիտի շինուի․ Նաւարանի յատուկ գործիքներն ու մեքենայները Եւրոպայէն պիտի բերուին․ Ծովային նախարարութիւնն [illegible] մը գրկած է Հիճազի կուսակալութեան, նաւարանին շինութեան ծախուց համար․

Ծովային նախարարութիւնն որոշած է կամ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ և կամ Պէնկազիի մէջ նաւարան մը և աւազան մը շինել․ Նոյնպէս այդ երկու տեղերու մէջ եւս քարափներ և նաւահանգիստներ շինել․

—Տօլմա Պաղչէի կազարանին վերանորոգման և բարեկարգութեան համար քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողովին պատրաստած տեղեկագիրն ու քարտէսներն յանձնուած են Թնդանօթարանի վերատեսչութեան, որուն յանձնուած է այդ կազարանի տեսչութիւնը․

Թնդանօթարանի վերատեսչութիւնն յատուկ պաշտօնեայներ կարգած է, որք սկսած են քննել այդ տեղեկագիրն ու քարտէսները․

Այս առաւօտ Սամսոնէ հասած նամակ մը հետեւեալը կը հաղորդէ մեզ․

Ամսոյս 3 չորեքթ օրը Ֆասուլեաճեան թատերական խմբին առաջին դերասանուհի Օրիորդ Հերանոյշի, որ ոչ նուազ ծանօթ է Պոլսոյ հասարակութեան իւր արհեստին մէջ ունեցած ճարտարութեամբ, յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսն կատարուեցաւ նուագարանաց առաջնորդութեամբ և ի ներկայութեան խուռն բազմութեան․

Այս առթիւ դերասանապետ Ֆասուլեաճեան էֆ․ 40 ոսկի նուիրած է տեղւոյն եկեղեցւոյն, խնդրելով որ Օր․ Հերանոյշի մարմինն ըստ իւր փափաքանաց եկեղեցւոյն բակին մէջ ամփոփուի․

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Տիկին Սանտրէ-Բաքարի և Տիկին Մունիէէ Կ․ Պոլիս հասնելէն ի վեր, Պ․ Քլօտիւսի խմբին ներկայացումներն յաջողութեամբ կը պսակուին․ Այդ երկու առաջնակարգ երգչուհիք՝ միանալով նորեկ առդիւտներու՝ Պ․ Պ․ Կրիվէլի, Պոլլանքէի ու Սանտրէի հետ, փայլուն կերպով կը ներկայացնեն ընտիր օբէռէթներ․ Երեքշաբթի գիշեր Նոր Թատրոնի սրահն ամբողջովին լցուած էր, և նոյնը կը յուսացուի նաև այս գիշերուան համար, յորում պիտի ներկայացուի,

ՄԵԾ ՄՕՂՈԼԸ
LE GRAND MOGOLE

Օբէռա-պուֆ երեք արարուածով․ Գլխաւոր դերերը պիտի կատարեն տիկնայք Սանտրէ-Բաքար և Փրիւսք, և Պ․ Պ․ Սանտրէ, Պոլլանքէ, Ֆերվէլ, Կրիվէլ և այլք․

* * *

Պ․ Քլօտիւսի խմբին նախորդ դերասանուհիներէն տիկին Միւզան տը Ֆօնթանժ երէկ Խտիվիէի շոգենաւով Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ ուր ներկայացումներ պիտի տայ Պ․ Սրման Տիւտէրգրի հետ․

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պուտաբէշթ, 19 փետր.

Անտրաշի կոմսին մարմինը վաղն հոս պիտի բերուի և Գիտութեանց Ակադեմիային պալատան մէջ ի ցոյց պիտի դրուի. Կրօնական արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ. մարմինն ապա պիտի փոխադրուի կոմսին հայրենական կալուածը.

Կայսրուհի-Թագուհին ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Անտրաշի կոմսուհիոյն.

Նախարարապետն Երեսփոխանաց ժողովոյն պիտի առաջարկէ յիշատակարան մը կանգնել ի Պուտաբէշթ Անտրաշի կոմսին.

Լոնտոն, 19 փետր.

Երեսփոխանաց ժողովն 240ի դէմ 307 ձայնով մերժեց Պ. Բառնէլի առաջարկն որ կը պարսաւէր կառավարութեան իռլանտական աշխարհավարութիւնը.

Վիեննա, 19 փետր.

Բեդրբապուրկէն Բոլիթիշէ Գորէսբոնտէնցի ուղղեալ նամակ մը կը հաւաստէ թէ ռուսական կառավարութիւնը Պուլկարիոյ նկատմամբ մինչեւ նոյն կարծիքն ունի թէ անհրաժեշտ է պուլկարական խնդիրը լուծել Պերլինի դաշնագրոյն հիման վրայ. Սոյն համոզում այնչափ անդրդուելի է որ ռուս կառավարութիւնն հարկ չ՚համարիր լուծման ժամը փութացնել, բան մը որ կրնայ վտանգի ենթարկել Եւրոպիոյ խաղաղութիւնն, որուն պահպանման մէջ ամենէն աւելի շահ ունի Ռուսիա.

Բարիզ, 19 փետր.

Ոստիկանութեան վերատեսուչն հաստատեր է թէ Օրլէանի դքսին այցելելու արտօնութիւն խնդրող անձանց թիւն օրինաւոր սահմանէն շատ աւելի է.

Փեթերսպուրկ, 19 փետր.

Կառավարական ակմբոց մէջ չի կարծուիր որ յաջող արդիւնք ունենայ Գերմանիոյ առաջարկած գործաւորական գեսպանախորհուրդը.

Փարիզ, 19

Զրոյց կար թէ Օրլէանու դուքսը առաջիկայ շաբաթ պիտի արձակուի և սահմանագլուխ տարուի. Բայց Նախարարական պաշտօնարանաց մէջ այս տեղեկութիւն չի հաստատուիր.

Այսօր ի Պզանսոն Զօր. Նէկրիէ, Է. զօրաբանակին հրամատարութիւնը ստանձնելով, ըսաւ. «Այս սահմանագլխոց պահպանութիւն ինձ վստահելով, կառավարութիւնը ծանր պարտականութիւններ կը դնէ իմ վրայ, զորս պիտի կատարեմ, և գիտեմ որ երկիրը լիովին կը վստահի թէ սիրով և փութաջանութեամբ պիտի կատարէք ամէն հարկաւոր զոհողութիւնները.»

Վիեննա, 19

Աւստրիոյ երեսփ. ժողովոյն մէջ, ատենապետ Պ. Սմոլքա, Անտրաշի կոմսին մահը ծանուցանելով, յիշեց նորա ծառայութիւններն, մանաւանդ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ նիզակակցութիւնն. Ժողովն որոշեց ցաւակցական հեռագիր ուղղել առ տիկին կոմսուհի Անտրաշի.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 8 փետրուար

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ռ. Սէրի		19 31
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	19 33
Բերայի մէջ	»	19 33
Առաւօտուն բացուելու	»	19 34
Կէս օրին	»	19 34 1/2
ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՀԻԼԻ		
Երէկ երեկոյ		45 13
Այս առաւօտ		45 11
Կէս օր		45 11
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն	A. Սէրի	41
»	B. »	25 10
»	C. »	20 05
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻ		
Ոսկեթէլ ձիւնէրալ	Անգլ. Լր.	4 25
Քրէտի ձենէրալ	Օսմ. »	8 26
Գանք տը Գօնս	» »	7 15
Սոս. Շամէ է վալէօր	» »	4 36
Թրամուէյ	» »	477 1/2
Րուսէլի երկաթուղի	Ֆր.	73 7/8
Օղլիկատիոն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բանքէթուղթ Լավրիոժի	Գ. Կ.	116
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Իմբէրիալ	»	90
Գրիվնա	»	51 10
Ռուսկի թղթադրամ	»	8 34
» արծաթ		76
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108 23
Վէյնոց	»	103 20
Հինգնոց	»	103 20
Մեթալիկ	»	100 20
Թամինէ	»	10 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 19 փետրվար ժամ 3 վայր. 35 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 87 1/2
» » 4 1/2 %	105 80
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 20
Օսմանեան երկաթուղի	74
» Բէժիք բամնեթուղթ	518 75
Գանք Օթոման	5 7 60
Գրէտի Լիոնէ	729
Իտալական Ռանթ 5 %	94 07 1/2
Հելլէնական 5 %	456 25
Քրէտիթէ Թիւքը	495
Եգիպտական միացեալ	477 25
Գանք տը Բարի	800
Օսմ. մայր. արժէթուղթ	411 25
Սուէզի ջրանցք	2305
Սպանիական արտաքին	73 1/4
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 29

Լոնտոն, 19 փետր. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 3/8
Օսմ. » Սէրի Դ.	18
» » » » գոց	— —
» » » Ա.	41
» » » Բ.	25 1/4
» » » Գ.	18
Փոխառութիւն 1877	102
Գանք Օթոման	11 3/8
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	94 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	104
Տայրա Սանիէ	84
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	103
Հելլէնական 5 %	89 1/2
Մոնօբոլ »	74 3/8
Ռուսական 1889	93 1/2
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 29

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 19 փետր. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 86
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	18 25
Օսմանեան երկաթուղի	74 12 1/2
Եգիպտական միացեալ	477 18 3/4
Վիեննա, 19 փետր. ժամ — վայր —	
Օսմանեան երկաթուղի	35 90
» Բէժիք բամնեթուղթ	113 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 50
Պերլին, 17 փետր. ժամ — վայր —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 45
Ռուսլ Թղթադրամ	220 3/4
Օսմանեան երկաթուղի	80 80
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 90

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Վսեմ. Տ. Տիւսաբ փաշայի հաստատութեանս ի նպաստ բացած հանգանակութենէն 5րդ. անգամ լինելով ստացայ եօթն օսմ. ոսկի. Ռ-Կ-ր-մ.

Նախորդ ցուցակէն	12720
Զմիւռնիոյ Պատր. Փոխ Գեր. Տ. Յովսէփ Ծ. Վրդպտ. Այվազեանի ձեռամբ Ազն. Տիկնայք ըՍբարդալեան	200
Մեծ. Վարպետեան Եղբարք	100
Վերաքննիչ ատենի անդամներէն Վսեմ. Նիքօլաքի էֆ. ի ձեռամբ	350
Բարեպաշտ Ոմն	50
	13420

Ազն. Տ. Վարդուհի Թիւրապեան (Մարսիլիաբնակ) ղրշ. 95, Մեծ. Պագգալեան եղբարք 60, Բարեպաշտ Ոմն 60, Ազն. Տ. Հ. Շամտանճեան՝ 10 կգ. Բուրդոյա ֆուէյէ կերպաս, Ազն. Տ. Ս. Յ. Մանիկեան՝ 2 ծր. ամէրիկեան կտաւ, Ազն. Տ. Թ. Խումարեան 10 հօխ. անկուտ չամիչ, Մեծ. Գ. էֆ. Թօփալեան՝ 1 ծր. մատամբօլ, Մեծ. Բախտիկեան էֆ. 1 ծր. մատամբօլ, Մեծ. Յ. էֆ. Քալէմքեարեան՝ 1 ծր. ամէրիկեան կտաւ, Մեծ. Յ. և Գ. էֆ.ք Ինճիճեան՝ 24 հատ մանր մկրատներ, Մեծ. Աւետիսեան Եղբարք՝ 3 հատ բրդէ ֆանէլա, Մեծ. Վ. էֆ. Մարգարեան՝ 10 օրին. Ցրնակ առակք, Մեծ. Յ. էֆ. Փալագաշեան՝ 1 օրին. Բնաւորութեան կրթութիւնը, Մեծ. Յ. էֆ. Պէյազեան՝ 1 օրին. Ընթացք Բազ. Աշխարհագրութեան.

Այս առթիւ ի դիմաց հաստատութեանս քսան և հինգէ աւելի խեղճուկ պատսպարելոց կը փութամ Արեւելքի միջոցաւ խորին շնորհակալութիւն արտայայտել բոլոր բարեսիրտ նուիրատուաց, որք իրենց սրտաբուխ նպաստներով հաճեցան մխիթարել կարեկցութեան ոչ նուազ կարօտ որբ աղջիկներն.

Որով Յիշամ յաւէտ Երախտապարտ

ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Տեսուչ Մայր Գալֆայեան Աղջկանց Որբանոցի

1890 Փետր. 2|14

Խասգիւղ

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԱՒԱՆԱՊԵՏ ԱԼԻ ԱՂԱՅԻ

ԱՌԱՋԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

Հ.—Ժամը քանի՞ն ճամբայ ելաք Բաղէշէն.

Պ.—Առաւօտուն, արեւը ծագած պահուն.

Հ.—Ձեր գիւղը Բաղէշէն ո՞րչափ հեռու է.

Պ.—Ութ ժամ կ'ըսեն, սակայն չեմ գիտեր թէ ո՞ւթ ժամ է թէ տասը.

Հ.—Ի՞նչպէս եղաւ որ ուշ մնացիք. Արեւը ծագած ատեն Բաղէշէն ճամբայ ելեր էք և երբ Կէօլպէնտլէր ժամներ էք մութը կոխեր է. Ըսել է որ հինգ ժամուան ճամբան տասն երկու ժամէն գացեր էք.

Պ.—Բեռնաւորուած էինք, չը կրցանք շուտ երթալ.

Հ.—Երբ գիւղ գնացիք, գիւղացւոց պատմեցի՞ք թէ քիւրտերը կարաւան մը կողոպտած են.

Պ.—Հետեւեալ օրն, առաւօտուն պատմեցինք.

Հ.—Երբ կառավարութիւնը քննութիւններ կը կատարէր, ի՞նչու կառավարութեան չը դիմեցիք, ի՞նչու իմաց չը տուիք թէ այդ դէպքը տեսած էիք.

Պ.—Չը գացինք, որովհետեւ մեզ չը կոչեցին. Այս անգամ Ալի աղան զմեզ կանչեց, մենք ալ եկանք.

Հ.—Բաղէշէն գիւղ երթալու համար Կէօլպէնտլէրէ՞ն կ'անցնիք.

Պ—Թէեւ ուրիշ ճամբայ ալ կայ, սակայն Կէօլպէնտլէրի ճամբան կարճ է, այս պատճառաւ անկից եկանք. Միւս ճամբան կաղնիներով ծածկուած է և կը վախցուի.

Հ.—Զուքուր գիւղն ո՞րչափ հեռու է ձեր գիւղէն.

Տես Արեւելքի 1815, 1816 և 1821 թիւերը.

Պ.—Զուքուր անունով գիւղ լսած չեմ. Գաւառակին անունը Զուքուր է.

Հ.—Մանուկի՞ն հետ եկաք մինչեւ Կէօլպէնտլէր.

Պ.—Այո, միասին. Մանուկ առջեւէն կ'երթար և երբեմն նստելով ինձ կ'սպասէր և այսպէս ես անոր կը հասնէի.

Հ.—Ստորագրէ՛ այս քու ըսածներդ.

Պ.—Գրել չեմ գիտեր, կնիք ալ չունիմ.

Թարգման Պաղտիկ էֆէնտի և հարցաքննիչ դատաւորք կ'ստորագրեն.

* *

Յայտարարութիւնք միւս ամբաստանեալ Մանուկի, միջահասակ, աչքերը ծաւի, քիթը խոշոր, ճակատը կնճռոտ, դէմքը կլոր, պեխերը խարտեաշ, յօնքերն ու մազերը սեւ, դէմքը թխագոյն և բերանը միջակ. Յետ երդման. Թարգմանի պաշտօնը կատարած է Պաղտիկ էֆէնտի. Արձանագրեալ ի 28 հոկտեմբեր 305.

Հ.—Ի՞նչ է ձեր անունը, մականունը, արհեստը, ո՞ւր տեղացի էք.

Պ.—Անունս Մանուկ է, հօրս անունը Մելքոն. Մշոյ Վարդերես գիւղէն եմ. Մշեցիներուն հետ հոս եկայ և երկու ամիսէ ի վեր Վէզիր խանը կը բնակիմ. Հայրենեացս մէջ մշակութիւն կ'ընեմ. Հոս գործ մը չունիմ. Քառասուն տարեկան եմ, ամուսնացած. զաւակ չունիմ. Գրել կարդալ չեմ գիտեր. Հայրենեացս մէջ տուն մը և չորս արտեր ունիմ. Օսմանեան հպատակ եմ.

Հ.—Ալի աղա ձեզի քանի՞ ղրշ. տուաւ, որպէսզի վկայութիւն ընէք.

Պ.—Դրամ չտուաւ, միայն ճամբու ծախքը հոգաց և մէկ քանի օր հոս զմեզ կերակրեց. Այժմ ես հայրենակիցներուս պարտք ընելով կ'ապրիմ.

Հ.—Քիւրտ Մուսա պէյ, յայտարարելով որ Ալի աղայի կարաւանին կողոպտուելուն առթիւ իրեն դէմ սուտ վկայութիւն ըրած էք, դատ բացած է ձեզ դէմ.

Պ.—Ես ամենայն ճշմարտութեամբ ըսի ինչ որ տեսած էի աչքովս. Մուսա պէյի մեղքը չեմ առներ. Աստուծոյ հոգի պիտի տամ, սուտ չեմ ըսեր.

Հ.—Երբ Բաղէշէն կուգայիր, Յովսէփի հե՞տ էիր թէ առանձին.

Պ.—Ես առջեւէն կ'երթայի և Յովսէփ ալ ինձ կը հետեւէր.

Հ.—Յովսէփ ո՞րչափ հեռու էր քեզմէ.

Պ.—Ինը տասը քայլի չափ.

Հ.—Ձեր արձանագրեալ յայտարարութեանց մէջ Յովսէփ ըսած է թէ Ալի աղա՝ իր կարաւան քիւրդերու կողմէ կողոպտուելէն յետոյ, ձեր ետեւէն եկեր և հարցուցեր է թէ այդ դէպքը տեսա՞ծ էք թէ ոչ. Ալի աղա նոյնպէս ձեր անունը հարցուցեր է.

Պ.—Ես առջեւէն կ'երթայի, չտեսայ.

Հ.—Ինչո՞ւ համար Յովսէփ ետեւէն կ'երթար.

Պ.—Չէր կարող քալել.

Հ.—Դու կ'ըսես թէ Յովսէփէն տասը քայլ առաջ կ'երթայիր. Ի՞նչպէս կարելի է որ տասը քայլ հեռաւորութեամբ Ալի աղա Յովսէփը կը տեսնէ և քեզ չտեսներ.

Պ.—Ես չտեսայ. Ես միշտ առջեւէն կ'երթայի և Յովսէփին կ'սպասէի. Յովսէփ ինձ կը հետեւէր և կը հասնէր.

Հ.—Տասը քայլ հեռաւորութիւնը մեծ բան մը չէ.

Պ.—Ալի աղան չտեսայ.

Հ.—Այդ հակասութիւն ցոյց կուտայ թէ ձեր վկայութիւնը սուտ է.

Պ.—Ի՞նչպէս տեսայ ըսեմ բանի մը համար, զոր չեմ տեսած.

Հ.—Յովսէփ կ'ըսէ թէ տեսած է երբ քիւրտերը կը կողոպտէին կարաւանը, իսկ դու անցեալ յայտարարութեանդ մէջ ըսած ես թէ նախ չորս ձիաւորներ լեռնէն իջնելով կարաւանին մօտեցած են և յետոյ յիսուն վաթսուն հոգի եկած են հետեւոտն. Ձեր այս յայտարարութեանց մէջ հակասութիւն կայ.

Պ.—Ես առջեւէն կ'երթայի և այնպէս տեսայ.

Հ.—Յովսէփ ըսած է թէ կարաւանը իրիկուան ժամ 12էն յետոյ կողոպտուեցաւ, մինչդեռ դու քու յայտարարութեանդ մէջ, որ արձանագրուած է, ըսած ես թէ կարաւանը կողոպտուած պահուն տակաւին արեգակ կար. Ահաւասիկ հակասութիւն մը որ ստութեան կ'առաջնորդէ.

Պ.—Մոմապահութեան աւրուած պահուն, արեւը մարը մտած ատեն էր.

Հ.—Մոմապահութեան աւրուած պահուն արեւ չըլլար. Դու անցեալ անգամու յայտարարութեանդ մէջ ըսած ես թէ տակաւին արեւ կար.

Պ.—Այդ յայտարարութիւնն երբ ըրի, հիւանդանոցէն նոր բերած էին զիս. Հիւանդ էի, եթէ սխալմամբ այդպէս ըսած եմ, խելքս գլուխս չէր.

Հ.—Քիւրդերն, երբ կարաւանը կողոպտեցին, զձեզ չտեսա՞ն.

Պ.—Ոչ, չտեսան. Մեր գտնուած տեղը ցած էր. Քիւրդերն աւելի բարձր տեղ մը կը գտնուէին.

Հ.—Յովսէփ կ'ըսէ թէ քիւրտերը ցած տեղ մը կը գտնուէին, իսկ դուք աւելի բարձր.

Պ.—Ոչ. Մենք ցած տեղ մը կը գտնուէինք. իսկ քիւրտերն աւելի բարձր տեղ մը.

Հ.—Քիւրտերէն ո՞րչափ հեռու կը գտնուէիք.

Պ.—Ասկից մինչեւ Եվգաֆի պաշտօնատան ստորին սանդուխի մեծ դուռը.

Հ.—Քիւրտերը ձեզ տեսնելու էին, քանի որ իրենք բարձր տեղ մը կը գտնուէին և դուք աւելի ցած տեղ մը.

Պ.—Անոնք հոն գործով զբաղած էին, ի՞նչպէս զմեզ պիտի գիտէին. մանաւանդ որ մենք փոսին մէջն էինք.

Հ.—Այդ փոսին մէջ ծառ և այլն կա՞ր.

Պ.—Մեծ ու փոքր ուռեններ կային.

Հ.—Յովսէփ ըսած էր թէ հոն ծառ չկար և թէ դուք գերեզմանաքարի մը ետեւ պահուըտած էիք.

Պ.—Ծառերը ջուրին եզերքն են. Մեր գտնուած տեղը ծառ չկայ. Մենք փոսին մէջն էինք և մեր վրայ քարեր կային. Գերեզմանաքարը ետեւն էր և ոչ թէ մեր գտնուած տեղը.

Հ.—Իպրահիմ պէյ երբ ձեր յայտարարութիւնները կ'արձանագրէր, դու ըսած ես թէ վախնալով ծառի մը ետին պահուըտած էք, թէ այդ ծառ նոյն դէպքը կատարուած տեղէն քառորդ մը հեռու է և թէ դուք անոր հանդիպատեն եղած էք այդ դէպքին. Հիմա կ'ըսես թէ ձեր գտնուած ու պահուըտած տեղը ծառ չկար և թէ այդ տեղ մօտ էր դէպքը պատահած տեղւոյն. Այդ հակասութիւնն ի՞նչ է.

Պ.—Իպրահիմ պէյ, երբ կ'արձանագրէր, այդ քառորդ ժամը հարցուց. Պատասխանեցի թէ ասկից մինչեւ պարտիզին անկիւնն եղած հեռաւորութեան չափ է. Մեր գտնուած տեղը ծառ չկար. Իպրահիմ պէյին ըսի թէ ջուրին եզերքը գտնուած ծառին մօտ փոսի մը մէջ պահուըտեցանք.

Հ.—Իպրահիմ պէյին այնպէս չըսիր. Ըսիր թէ ծառի տակ պառկելով պահուըտած էիք.

Պ.—Ինչ որ հոս ըսի, միեւնոյնն ալ Իպրահիմ պէյի ըսի.

Հ.—Եթէ, ինչպէս որ հոս ըսիր, միեւնոյնն ալ հոն ըսած ըլլայիր, այնպէս կ'արձանագրուէր.

Պ.—Մեր պառկած տեղը մացառներ կային մարդու մը չափ բարձր. Մենք մեծ ծառերուն համար ծառ կ'ըսենք.

Հ.—Քիչ առաջ ըսիր թէ մարդու բարձրութեամբ եղող այդ ծառեր ջուրին եզերքը կը գտնուին.

Պ.—Մեծ ծառեր որ ըսի, ադոնք ջուրին եզերքը կը գտնուին. Մեր գտնուած տեղը փոքր ծառեր կային.

Հ.—Երբ կարաւանի կողոպտուիլը տեսաք, ո՞ւրկից կուգայիք.

Պ.—Բաղէշէն.

Հ.—Ձեր ճամբան Կէօլպէնտլէրէն չէ. Ինչո՞ւ անկից անցաք.

Պ.—Մեր ճամբան Կէօլպէնտլէրէն է. Թէեւ միւս կողմէն ալ ճամբայ կայ, սակայն մենք Կէօլպէնտլէրէն կ'անցնէինք.

Հ.—Ինչո՞ւ համար բուն իսկ ճամբէն չգացիք.

Պ.—Այն ճամբէն գացինք.

Հ.—Միթէ միւս ճամբան աւելի կարճ չէ՞.

Պ. — Կէօլպէնտլէրի ճամբան աւելի կարճ է.

Հ.—Ժամը քանի՞ն ձեր գիւղը վերադարձաք.

Պ.—Ժամը չեմ գիտեր, սակայն երբ գիւղ գացինք, գիշեր էր. Գիւղացիք պառկելու վրայ էին.

Հ.—Կէօլպէնտլէր ո՞րչափ հեռու է ձեր գիւղէն.

Պ.—Ժամացոյց չեմ հասկնար.

Հ.—Ինչո՞ւ համար ուշ մնացիք.

Պ.—Բեռնաւորուած էինք. Քաղաքը մեզմէ հեռու է.

Հ.—Ճամբան պառկելու տեղ մը չկա՞յ.

Պ.—Ոչ.

Հ.—Ալի աղա իր յայտարարութեանց մէջ, որք արձանագրուած են ի Մուշ, ըսած է թէ այդ դէպքը տեսնող մը չկայ եւ թէ վկայ չունի. Ետքոյ ձեզի ի՞նչպէս գտաւ.

Պ.—Այդ դէպքէն տասն հինգ օր յետոյ Մուշ գացի կոխ ծախելու համար. Հոն Ալի աղան տեսայ և ըսի թէ, դէպքը տեսած ըլլալովս, Աստուծոյ համար պիտի վկայեմ.

Հ.—Անցեալ անգամուն շաբաթ մը, իսկ այժմ կ'ըսես թէ տասնհինգ օր յետոյ Մուշ գացիր.

Պ.—Տասը, տասն հինգ օր.

Հ.—Կարաւանը Ռամազանին քանի՞երորդ օրը կողոպտուեցաւ.

Պ.—Չորրորդ օրն, իրիկուան դէմ. Չորեքշաբթի օրը Ռամազան էր, շաբաթ օրը իրիկուան տեղի ունեցաւ այդ դէպքը.

Հ.—Ինչէ՞ն գիտես թէ Ռամազանի չորրորդ օրն էր.

Պ.—Մեր գիւղը քիւրտեր կան, անկից գիտեմ.

Հ.—Ռամազանի Պայրամն ո՞ր օրն էր.

Պ.—Չեմ կրնար յիշել, թէև շնորհաւորութեան գացի.

Հ.—Չես կրնար յիշել թէ Պայրամն ո՛ր օրն էր. լաւ, ինչէ՞ն գիտես թէ Ռամազանը չորեքշաբթի էր.

Պ.—Դրացիս քիւրտ է, գիտեմ թէ Ռամազանը չորեքշաբթի էր. սակայն չեմ յիշեր թէ Պայրամն ո՛ր օրն էր.

Հ.—Ալի աղան հոն ըսած է թէ իր կարաւանը Ռամազանի հինգին կողոպտուեցաւ.

Պ.—Ես չորրորդ օրը գիտեմ.

Հ.—Զուքուր գիւղն ո՞րչափ հեռու է ձեր գիւղէն.

Պ.—Զուքուր գաւառակ է. Այդ անունով գիւղ չկայ.

Հ.—Ստորագրէ ինչ որ ըսիր.

Պ.—Գրել չեմ գիտեր, կնիք ալ չունիմ.

Հարցաքննիչ դատաւորք ինչպէս նաեւ Պաղտիկ էֆէնտի կ'ստորագրեն.

* *

Յայտարարութիւնք ամբաստանեալ Ալօ կամ Ալեքսանի, երկայնահասակ, աչքերը ծաւի, քիթը խոշոր, դէմքը կլոր, բերանը միջակ, ճակատը կընճռոտ, յօնքերն ու մազերը խարտեաշ և թխադէմ. Յետ երդման. Արձանագրեալ ի 31 հոկտեմբեր 305.

Հ.—Ի՞նչ է անունդ, մականունդ, արհեստդ. Ո՞ւր տեղացի ես.

Պ.—Անունս Ալօ կամ Ալեքսան է եւ հօրս անունը Արթին. Մշոյ Վարդերես գիւղէն եմ. Մշեցիներուն ու դատախազ Ալի աղայի հետ Պոլիս եկայ և այժմ Վէզիր խան կը բնակիմ. Հայրենեացս մէջ մշակութիւն կ'ընէի, իսկ այժմ գործ մը չունիմ. Երեսուն տարեկան եմ և ամուսնացած. Մանչ մը և աղջիկ զաւակ մը ունիմ. Տան մը ու արտի մը տէր եմ. Գրել կարդալ չեմ գիտեր. Օսմանեան հպատակ եմ.

Հ.—Մուսա պէյ քեզի դէմ դատ բացած է, յայտարարելով որ Ալի աղայի կարաւանը կողոպտուելուն առթիւ սուտ վկայութիւն ըրած ես իրեն դէմ.

Պ.—Ես Աստուծոյ համար ըսի ինչ որ տեսած էի. Ինչ որ օրէնքը կը տրամադրէ, դուք զայն ի գործ դրէք.

Հ.—Ալի աղա քանի՞ ղրուշ տուաւ քեզի, որպէս զի այդ վկայութիւնն ընես.

Պ.—Ու ոչ մէկ դրամ տուաւ.

Հ.—Քու ստակո՞վդ եկար.

Պ.—Ճամբու ծախքն ու նաւուղեքն Ալի աղան տուաւ.

Հ.—Հոս ինչո՞վ կ'ապրիս.

Պ.—Գործ մը չունիմ.

Հ.—Որո՞ւ հետ Պոլիս եկար.

Պ.—Դատախազ Ալի աղայի հետ.

Հ.—Ալի աղա՝ երբ իւր յայտարարութիւնները կ'արձանագրուէին Վճռաբեկ ատենի անդամ Իպրահիմ պէյի կողմէ, ըսած է թէ Պոլսոյ մէջ միայն երկու վկայ ունի, որք են Մանուկ և Յովսէփ. Եթէ դուն Ալի աղայի հետ եկած ես միմիայն անոր դատին առթիւ վկայելու համար, հարկաւ Ալի աղա քու անունդ և Պոլիս գտնուիլդ ալ կ'ըսէր Իպրահիմ պէյին.

Պ.—Ես միմիայն Ալի աղային գործին վկայելու համար եկայ. Չեմ գիտեր թէ իմ անունս Իպրահիմ պէյին գրել տուած չէ. Քննեցէք. եթէ Ալի աղայի գործին համար եկած չեմ, թող օրինաց տրամադրութիւնն ի գործ դրուի.

Հ.—Ի՞նչ բան քննենք. Ալի աղա ըսաւ թէ միայն Մանուկը ու Յովսէփը եկած է. Ասկից կը հասկցուի թէ երբ Իպրահիմ պէյ Ալի աղայի յայտարարութիւնները կ'արձանագրէր, ձեր վկայութեան կոչուիլը տակաւին որոշուած չէր. Եթէ Ալի աղա այն ատեն գիտցած ըլլար թէ դու ալ պիտի վկայես, հարկաւ քու անունդ գրել կուտար և կ'ըսէր թէ Պոլիս կը գտնուիս. Սակայն Ալի աղա՝ իւր յայտարարութիւններն արձանագրուելէ եւ Մանուկի ու Յովսէփի վկայութիւնները լսուելէ շաբաթ մը յետոյ աղերսագիր տուած և խնդրած է քեզ ալ կոչել, ըսելով որ դու ալ տեղեկութիւն ունիս.

Պ.—Եթէ այս գործին վկայելու համար եկած չըլլայի, ի՞նչ պատճառ կար որ Պոլսոյ մէջ պարապ տեղը թափառիմ. Հայրենիքս զաւակներ ունիմ. Գործս ու զաւակներս ձգելով Ալի աղայի պահանջմամբ եկայ.

Հ.—Ի՞նչ պատճառ կար որ Ալի աղայի գործին համար զաւակներդ ձգելով ու Պոլիս եկար.

Պ.—Մեր Աւետարանին ինչպէս նաեւ Քուրանի մէջ գրուած է թէ մարդ մը պարտի իւր աչքով տեսածը ճշդութեամբ ըսել. ճշմարտութիւնն երեւան հանելու համար. Եթէ չըսեմ, մեղք է. Քանի որ Ալի աղա զիս կոչեց և ես ալ իւր դատի մասին տեղեկութիւն ունիմ, այդ պատճառաւ եկայ և վկայեցի.

Հ.—Աւետարանին այդ հրամանը գործադրելու համար Պոլիս գալու հարկ չկար. Քանի որ այդ տեսակ դէպք մը տեսած ես և միտքդ դրած ես վկայել, կրնայիր Մուշ կամ Բաղէշ երթալով տեսածդ ըսել և այդ պարտքէդ ազատիլ.

Պ.—Ալի աղա Պոլիս ուղեւորած ատեն մեր գիւղն եկաւ և ես երբ, իմ ընկերօջս, Ճիհանկիրի հետ կը տեսնուի, ըսի. «Այս մարդը կը ճանչնա՞ս» անցեալները քիւրտերը կողոպտեցին զինքը.» Ալի աղա հայերէն կը հասկնայ եղեր և երբ մեր խօսքերը լսեց մեր քով եկաւ և հարցուց թէ այդ դէպքը տեսա՞ծ էինք եւ ի՞նչպէս. Մենք ալ պատմեցինք ինչ որ տեսած էինք. Ալի աղա մեզ ըսաւ թէ դատ բանալու համար Պոլիս կ'երթար և մեզ հրաւիրեց որ իրեն հետ երթալով, Աստուծոյ համար ըսենք ինչ որ տեսած էինք. Եթէ Մուշէն կանչուէինք, հոն կ'երթայինք. Ահաւասիկ այս պատճառաւ Պոլիս եկանք.

Հ.—Այս դէպքը ձեր գիւղացիներէն ուրիշ տեսնող մը եղա՞ւ.

Պ.—Չեմ գիտեր.

Հ.—Այդ դէպքէն յետոյ երբ գիւղը վերադարձաք, պատմեցի՞ք թէ Մուսա պէյ կարաւանը կողոպտած էր.

Պ.—Մարդու բան մը չըսինք.

Հ.—Ձեր զաւակա՞ց ալ չըսիք.

Պ.—Զաւակներս պզտիկ են. կնոջս ալ չըսի. Միթէ այդ տեսակ բան մը կանանց կը պատմուի՞.

Հ.—Մարդ մը երբ այդ տեսակ սոսկալի բան մը տեսնէ միթէ գիւղացւոց եւ իւր կնոջ չը՞սեր.

Պ.—Այդ դէպքէն յետոյ երբ գիւղ վերադարձանք արդէն գիշեր էր. Գիւղացիք քնացած էին. Առաւօտուն երբ փողոց ելանք, արդէն ամեն մարդ իմացած էր. Ի՞նչ հարկ կար որ մենք պատմէինք.

(Շարունակելի)

ԱԶԴ

ԲԻՒՆԱՐՏ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մ-ր-ն-ն շոգենաւը, նաւապետ Մաքնէյ, ամսոյս 27ին Օտէսայէն աստ դառնալով՝ հաւանօրէն ուղղակի Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի.

ՍԳՈԹԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿ

Խասգիւղ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոթ և Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքերս կարող չեմ փորձել ընել, այլ համանայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօռ և ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով և մարսուելով կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբանական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաշտած է, մանաւորապէս այս յաջող պատրաստութեան մէջ.

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի տախիլինտէ Քիրմասթը վէ Սէնճան գազալարը միրի օրմանլարընըն 2 1/2 սէնէ միւտտէթ զարֆընտա ճէմ խուրլէճէք խըզրէ պուրաճա վէ մաճալինտէ միւզայէտէյէ գօնուլտուղը կէչէնտէ գազէթալար վասըթասը իլէ նէշր վէ իլան խըլընան 5000 ճէտիտ գանթար շամ գապուղընտան խարճի ումումիյէճէ կէօրիւլէն լիւզում իւզէրինէ մըգտարընըն 2000 ճէտիտ գանթարա վէ միւտտէթի իհալէսինին 2 սէնէյէ թէնզիլի իլէ չէրայիթի սաիրէսի տայիրէսինտէ միւզայէտէսինին 305 սէնէսի շուպաթընըն 26ընճը փազար իրթէսի կիւնինէ գատար թէմտիտ խըլընմըչ օլտուղընտան պուռսա թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթի իհալէյի անլամագ իսթէյէնլէրին տէֆթէրտարլըգ իլէ պէրապէր Տէրսաատէթտէ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Օրման վէ Մէատին իտարէի ումումիյէսինէ վէ մաճալինտէ Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի օրման աէր միւֆէթթիշլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

7 շուպաթ 305 — 228

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչին ալընաճագ Ֆրէնկրիք Ֆուրնիւէ մամուլէն գարարը գալթիսի չուպաթը րումինին օն տէօրտիւնճիւ չարշէնպիհ կիւնիւ միւրիւէճէքլինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզգիւրտէ սաաթ պէշտէն նիհայէթ ալթըյա գատար Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

7 շուպաթ 305 — 242 — 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Տախրէյի աաքէրիյէ իտարէսինտէ պուլունան փապրիգալար լազըմէսի իչուն պին իւչ եիւզ ալթը սէնէսի մարտընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայեա օլունաճաք էրէյլի մատէն քէօմիւրինին չուպաթըն օն տէօրտիւնճի կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի փէնչշէնպիհ կիւնի եիւզտէ պէչ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

7 շուպաթ 1790 — 324

Նօ. 23 — 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Րէվէնտուք չէքէրի րէնկինտէ եիւզ թօփտան եիւզ էլլի թօփ.

Րէվէնտուք սիյահ րէնկինտէ եիւզ թօփտան եիւզ էլլի թօփ.

Մատափօլամ սիյահ ինճէ, եիրմի թօփտան օթուզ թօփ.

Մուգավա փաքէթի օն ալթըլըք, եիւզտէն օնպէշ փաքէթ.

Մուգավա փաքէթի եիրմիլիք, եիւզտէն օնպէշ փաքէթ.

Պիրինճի նէվ ինկիլիզ սիճիմի, ալթը տուզինատան օն տուզինա.

Թուլթքալ օն իքիտէն եիրմի դըյէ.

Միւճէլլիտ քօլասը էլլիտէն եէթմիշ դըյէ.

Րէնկլի քարթօն եէթմիշտէն եիւզ դըյէ.

Մէչին րէնկլի, սէքսէնտէն եիւզ ատէտ.

Ֆիւմէ քաղըտը նիւմունէսի վէճհիլէ միւխթէլիֆ քիլօսա դըրդտան էլլի թօփ.

Իսէրի ճէտիտ քաղըտը եիրմի քիլօլըք, սէքսէնտէն եիւզ թօփ.

Սիլինտիրլի էլէք պաթալը, օնպէշտէն եիրմի թօփ.

Տախրէյի ասկէրիյէ միւճէլլիտխանէսի լազըմէսի իչուն պին իւչ եիւզ ալթը սէնէյի մալիյէսինէ մախսուսէն ալընաճաք օլան էշեանըն չուպաթըն եիրմի պիրինճի չարշէնպիհ կիւնինէ գատար միւնագասասը իճրա վէ եիրմի իքինճի փէնչշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի մուհասէպէյի մախսուսէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

6 շուպաթ 1890 — 323

Նօ. 22 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Թոպխանէյի ամիրէյի տէյիրմէնի իչին միւպայեա օլունաճագ իքի եիւզ դըրդ մէթրօ պիւրիւմճիւքին իթաասընա թալիպ օլանլարըն թարիխի իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 շուպաթ 1890 — 223

Նօ. 21 — 3—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՖԵՐՆԷԴ-ԲՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Բրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յետոյ խօ, ի Միլան, ի Շիկակոյ, յԱլեքսանդ և յեգիպտոս — Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելբուռնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 18 ից Վիեննայի մէջ հաղթական ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՌՆԷԴ-ԲՐԱՆԳԱ ամենէն ծանօթ պիդտըրն է. — Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր գգուշական դարմանական ճախ ային երկիրներու տենդերու, տաքութեան հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՌՆԷԴ-ԲՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիդտըրներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր, ճաշէն յետոյ, օգուտ մար ըմպելի է, կարելի է խառնել զայն վէրմութի, գինիի, Սէլծի ջրոյ և խահուէի հետ։

ՖԷՌՆԷԴ-ԲՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վէրմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշավաճառաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՓՈՆՈՄԻ և ՐԻՃՃԻՈՒ 93

Ա. ՄԱՅԵՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Բերա, Թիւնէլի հրապարակ և Պոլիս, կամուրջին գլուխը

Ձմրան համար մեծ քանակութեամբ նոր հանդերձներ եկած են

ՉԱՓԱԶԱՆՑ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ.

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԲԱՐԻԶԵԱՆ ՆՈՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ 287

ՆՈՒԲԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ Նուբիական պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տևէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիղմ կամ ուրիշ աղտեղութիւններ փետրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամէն տեսակ կօշիկներու, կարելի է գործածել զայն ներկելու համար ճամբորդութեան կօշիկներ։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տարբերային խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կամ սպունգի տոպրակ մը կա՛մ վրձինով։ Թրջուած մակերևոյթն ինքնին կը չորնայ։ Չգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԼՅՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ. Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ. դիվանա, պահականոցին քով, կայսրական Ղալաթիա Թրամուէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 7

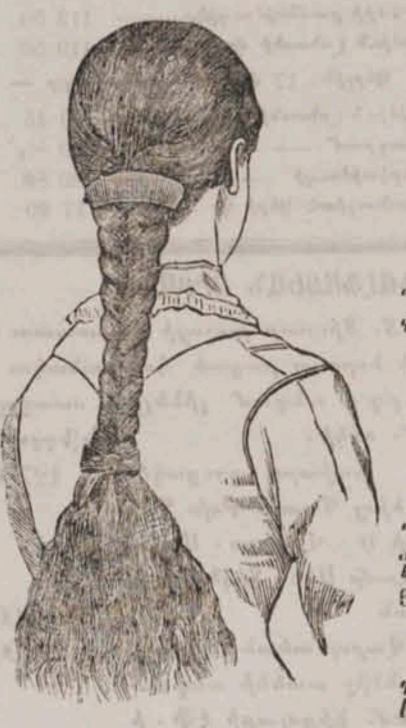

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՈՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵԽԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՈՅԺՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. կ'արգիլէ մազերուն թափիլը. Չի աղտոտեր բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ. Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմածախս չէ.

ՆԵՐԿ ՉԷ ՉԷ ԱՅՍ

փափաքելի արդիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մտատանջութիւններ ունին, կանուխ որ կաթ տուած են և մեծ յոգնութեանց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՎԻԿՏՈՐԻԱ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ՕԳՈՒԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի Թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԼՅՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Մթերանոց անգլիական, Վ. դիվանա. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 68

GUERISON Prompte et Certaine !
Affections des voies urinaires, Blennorrhagies, Catarrhe, Cystite, Néphrite suppurée, Mal de Bright, Coliques néphrétiques, Enthérite chronique.
CAPSULES DE SANTAL DE LACROIX
PHARMACIEN DE 1re CLASSE
LAURÉAT de la SOCIÉTÉ de PHARMACIE de Paris
Lauréat et Ex-Préparateur de l'Ecole supérieure de Paris
76, Rue du Château-d'Eau, 76
PARIS
DÉTAIL : DANS TOUTES LES PHARMACIES

Ընդհանուր մթերանոցն է ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ ԺՈԶԷՖ ԲԱՆՋՈՒՐԻ, Մեծ փողոց Բերայի, և ԴԵՂԱՐԱՆ Ա. ՄԵՐՉԱՄԻԹՃԵԱՆ, Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, 18 46

ՀԱԶԻ ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ԲՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՈՐԿՈՒՍՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՂՈՎԱԿԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին գոյացած համբաւը՝ որչափ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բովէլ կ'ընդունի անհամար անձերէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն Նեղեալ Թղթակցութեանց վրայ, ի Ուէսթ, ըՍկովտիա.

«Սիրելի պարոն, Ըստ որում կը ներուի յայտնել հաշէ ոք գիշերը կ'արգելուր ինծ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցնելու, Վ. Ա. Կոյս Քարթեննայան ձեր արժէքն գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անխոնջ հասակներով և կը մն հաւատալ ձեզ թէ առաջին գործածութենէն ի վեր ազդեցութիւն զգալի եղաւ, առաջին փոքր դեղաչափն բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց. (Ստոր.) Վ. ԼԻՆՁԷԼ, Նեղեալ Թղթակցութեանց.»

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին $^1/_2$ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի — Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՎԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս բոտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

64 Մ. ԼՅՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ. դիվանա, պահականոցին քով, կայսրական Թրամուէյիս, 95 և 67

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԴՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ Թիւ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմացկուն կօշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմող յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն. 2 թիւէն 4 թիւ կօշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն. 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 ղրշ յաւելուած մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ.

Ղրշ	տեսակ	Ղրշ	տեսակ
85	ամեն տեսակ կարով պօթին կալոշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալոշ
140	կալոշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալոշ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կալոշ տղայոց համար
80	մէստ կալոշ գամով	150	թէլաթին և ուղտի մորթէ մոյկ
140	ամեն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կօշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Ցատկալէս յանձնարարուած կօշիկներու համար հաբիբին տասը յաւելուած մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ. 43 22—24

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ

Խէօֆօսֆիթ ով չօլ և սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, Հիբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճգնածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐՉԷԼ 81

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1890 Յունուար 16 Երեքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

Բոզազ նեղուցի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջէ ելնող շոգենաւուց ժամերը

Ժ. Վ.		Թ.
1 40	Եէնիմ. Մէգարգ. Պէյլէրպ. Թարաբ. Եէնիքէօյ. Պօյաճ. Ր. Հիսար (Արնաւուտգիւղի շոգենաւէն հետ պիտի հաղորդակցի)	17
2 30	Եէնիմ. Մէգարգ. Պէյլէրպ. Թարաբ. Եէնիքէօյ. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար [Արնաւուտգիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ)	18
2 35	Ր. Ա. Գավագ Մէգար. Պէյլէրպ. Թարաբ. Պէյլէրպ. Գանտիլլի [Գանտիլ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը Վանիքէ. Չէնկ. Պէյլէրպ. Պէյլէր]	20
3 15	Եէնիմ. Մէգարգ. Պէյլէրպ. Թարաբ. Եէնիքէօյ Սիթէն. Միրկէն Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէյլէրպ (Արնավ. գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը ժամ 3ին մեկնի)	21
4 30	Եէնիմ. Մէգար. Պէյլ. Թարաբ. Եէնիքէօյ. Սիթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար. Պէյլէրպ Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկ.	32
6 —	Եէնիմ. Մէգար. Պէյլէրպ. Թարաբ. Եէնիքէօյ. Սիթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէյլէրպ Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ	22
7 —	Եէնիմ. Մէգարգ. Պէյլէրպ. Թարաբ. Պէյգօզ Բաղչ. Եէնիքէօյ. Միրկ. Գանլըճ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիկ. Խասք.	2
8 15	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմ. Մէգարգ. Պէյլ. Թար. Եէնիքէօյ. Սիթէն Միրկ. Ր. Հիսար Պէյլէրպ Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկ.	21
10 —	Մէգարգ. Պէյլ. Թարաբ. Եէնիքէօյ. Միրկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ.	34

Արնաւուտգիւղէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

1 30	Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկ.	2
1 35	Եէնիք. Սիթէն. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէյլէրպ Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկ.	19
2 —	Պէյլէր Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ.	19
2 30	Ր. Հիսար Պէյլէր Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ.	34
3 —	Պէյլէր Արնաւուտ. Գուրուչ. Օրթագիւղ Պէշիկթաշ	22
3 30	Ր. Հիսար Պէյլէր Արվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. Գուզ.	23
4 15	Պէյլէր Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ. Գուզ (Ուրբաթ օրերը 4ին և Գուզ չպիտի հանդիպի)	34
10 50	Ր. Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	2
11 20	Պէյլէրէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբ)	22

Անատոլուի եզերէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

1 40	Վանիքէ. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ.	32
1 40	Պէյգօզ Բաղչա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
2 15	Պէյլէր Գանտ. Վանիքէ. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիկթաշ	28
3 15	Պէյգօզ Բաղչա Չուպուգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղոր. Ուրբաթ օրերը Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիկ.)	20
3 50	Չէնկէլ. Պէյլէր Գուզ. Խասք.	19
4 —	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ Պէյլէր Գուզ. Պէշիկ. (Բացի ուրբաթէ)	17
4 50	Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկ. Խասքիւղ (Բացի ուրբաթէ)	18
5 —	Պէյգ. Բաղչա Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիկ	23
6 45	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիկ. Խասք.	20
9 15	Պէյլէրպ. Թարաբիա Պէյգ. Բաղչ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Խասքիւղ	28
10 20	Գանտ. Չէնկ.	28
11 —	Գուզկէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	19

(Բոզազ նեղուցի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերէ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 45	Պէշիկ. Օրթագ. Գուր. Արնավ. Պէյլէր Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյ. Մէգարգ. Եէնիմ.	32
3 15	Գալաթ. Խասք. Պէշիկ. Գուզ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչ. Պէյգ. Թարաբ. Պէյլ. Մէգ. Եէնիմահալլէ	2
4 15	Պէշիկ. Օրթ. Գուզ. Արնավ. Պէյլէր Ր. Հիսար Պօյ. Եէնիք. Թարաբ. Պէյլ. Մէգար. Եէնիմ.	22
5 15	Խասք. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլ. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Միրկ.	20
6 —	Գալաթ. Պէշիկ. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէյլէր. Ր. Հիսար Միրկ. Սիթէն. Եէնիք. Պէյլ. Թարաբ. Պէյ. Մէգար. Եէնիմ. և Գավագներ	21
7 —	Պէշիկ. Խասք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարաբ. Պէյլիպ.	23
8 30	Պէշիկ. Օրթ. Արնավ. Պէյ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարաբ. Մէգար. Պէյ.	34
9 30	Պէշիկ. Օրթ. Արնավ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարաբ. Պէյլիպ. Մէգարգ. Եէնիմ. [Բացի ուրբաթէ]	20
10 30	Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սիթէն. Եէնիք. Թարաբ. Պէյլիպ. Մէգար. Եէնիմ.	17
11 20	Եէնիք. Թարաբ. Պէյլ. Մէգարգ. Եէնիմ.	21
11 35	Պէյլէր Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սիթէն. Եէնիք.	19

Կամուրջէն Անատոլուի եզերէ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 50	Ուղղակի Ր. Հիսար	24
3 45	Ուղղակի Պէյլէր (Ուրբաթ օրերը 3 30ին)	33
9 55	Պէշիկ. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէյ Ր. Հիսար (Վանիքէ երթող շոգենաւէն հետ պիտի հաղորդակցի)	2
10 30	Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէյլէր	22
11 15	Գուզ. Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէյլէր Ր. Հիսար. Պօյաճըք.	28
11 40	Պէշիկ. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէյլէր [Բացի ուրբաթէ]	2
12 —	Պէշիկ. Օրթ. Գուր. Արնավ.	22

Կամուրջէն Անատոլուի եզերէ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 50	Խասգիւղ Չէնկէլքէօյ	19
3 35	Խասք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բաղչ. Պէյգ.	2
3 25	Ուղղակի Գանտիլլի [Բացի ուրբաթէ]	17
4 10	Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ)	18
9 25	Պէշիկթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ երթող շոգենաւէն հետ պիտի հաղորդակցի)	28
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաղչա. Պէյգ. Թարաբ. Մէգարգ. Գավագներ (Ուրբաթները Պէյլիպաշ.)	18
10 40	Խասք. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	19
10 45	Պէշիկթաշ Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Պէյգ. (Ուրբաթ օրերը Խասք. Գանտ. Վանիքէ երթող շոգենաւէն հետ պիտի հաղորդակցի)	32
11 20	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաղչ. Պէյգօզ (Ուրբ. օրերը 11 25)	23
11 45	Գուզկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	34
11 55	Գուզկ. Խասգիւղ(*)	15

ԽԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Խասգիւղէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խասգիւղ
— —	— —	— —	— —
— —	6 30 Պէշիկ.	1 50	— —
— —	7 5	2 30 Պէշիկ.	8 15
— —	8 5 Վ. սոփ.	2 50	9 5
1 30	8 20 Պէշիկ.	3 35 Վ. սոփ.	9 50
2 —	9 —	3 45 Պէշիկ.	10 10 Պէշիկ.
2 30 Պէշիկ.	9 30	4 15	10 30 Ֆէրմ.
3 5	10 — Ֆէրմ.	4 30 Ֆէրմօթ	10 40 Գզ.
3 30 Ֆէրմ.	10 20 Պէշիկ.	5 15 Վ. սոփ.	11 —
3 40	10 50	5 25	11 20 Ֆէրմ.
4 20	11 — Գուզկ.	5 45 Պէշիկ.	11 20
4 50	11 10 Ֆէրմ.	6 15 Ֆէրմօթ	11 50
5 30 Ֆէրմ.	11 20	6 20	11 55 Գզ.**
5 25 Վ. սոփ.	11 40	7 5	12 5
6 10	12 5	— —	— —
— —	— —		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Խասգիւղէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խասգիւղ
— —	6 30 Պէշիկ.	— —	7 5
— —	7 5	2 5	8 15 Պէշիկ.
1 45**	8 — Վ. սոփ.	2 30 Պէշիկ.	9 5
2 30 Պէշիկ.	8 20 Պէշիկ.	3 35 Վ. սոփ.	9 45
3 —	9 — Պէշիկ.	3 50	10 10 Պէշիկ.
3 40	9 30	3 45 Պէշիկ.	10 30 Ֆէրմ.
3 30 Ֆէրմօթ	10 — Ֆէրմ.	4 30 Ֆէրմօթ	10 40
4 20	10 10 Պէշիկ.	4 40	11 20 Ֆէրմ.
5 5	10 40	5 15 Վ. սոփ.	11 20
5 30 Ֆէրմօթ	11 10 Ֆէրմ.	5 25	11 40
*5 25 Վ. սոփ.	11 10	5 45 Պէշիկ.	12 5
6	11 40	6 15 Ֆէրմօթ	— —
— —	12 5	6 25	— —

* Այս երթեւեկութիւն Հինգ ամէներուն, և չաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԽՕՍԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30	Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 45	» » (կիր. օրերը ժ. 5 15)
10 40	» » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 25	» » (կիրակի օրը ժ. 10 45ին)
8 —	կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15	կամուրջէն Հարէմ տեսի Սալաճագ (կիր. օրերը ժ. 5)
10 10	կամուրջէն Հարէմ տեսի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 10	կամուրջէն Հարէմ տեսի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 40ին)

ԽԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԽՕՍԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԴԸՔԷՕՅԻ ՄԷՋԷՆ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ԺԱՄԵՐԸ

3 50	Խուսկիւտարէն Գատըգիւղ Սիրքէճի
5 30	Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Խուսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10	» Գատըգիւղ (Եէնի գիւղի շոգենաւէն հետ կը հաղորդակցի)
4 30	Սիրքէճիէն Խուսկիւտար
6 15	Սիրքէճիէն Գատըգիւղ Խուսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Խուսկիւտար
11 20	Գատըգիւղէն Խուսկիւտար

* Այս երթեւեկութիւնը Նոյմ. 16էն վերջ տեղի չէն ունենար։
* Բաց ի Ուրբաթ օրերէն։

Ծան. — Ուշ ժամերու եղած տուեալ. շոգենաւուց երեկոյ ժամերը փոխել ևս պէտք պիտի ըլլան. 161

ԽԱՐԻՍՄԱ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Դեկտ. ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած և ստորագրուած են 844 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ, Ֆր. 5,117,407.50
Բաժիններու գանձ. » 432,287.03
Վճռական ուղղելանց ապահ. » 296,100 —
1888 Դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ, Ֆր. 88,469,460.35
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարոց, Ֆր. 434,419,824.71
Վճարեալ գումար » 152,322,584.88

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակատարն Պ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՈՆՏԻ.

Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ. 27

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանց ստոյգ գիտութեամբն։ Այս Ֆիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր աննշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մանեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորում, որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհանուր ջերմ, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիքներէն ելած թունաւոր կազերով. զորս մարդիկ կը ծծեն չնչառութեամբ.

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտ ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան քով ի Ղալաթիա Կօստանդնուպոլսոյ։ 181

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ